

Hållbarhetsredovisning 2021

VÄLKOMMEN IN!

 BERTEGRUPPEN

I mer än 450 år har vi brukat jorden runt Slöinge.

Vi har tagit hand om djur, malt mjöl och tillverkat glass. Generationer av lyckanden och misslyckanden, gemenskapen i bygden och lärdomar från hela världen har tagit oss hit. Livskraftiga jordar, bra råvaror, kunniga medarbetare och hållbar lönsamhet är vår framgång. Vi vill framåt och ska fortsätta att utmana oss själva, lära oss nytt och odla vår framtid. Det vi sår idag får vi skörda imorgon.

Innehållsförteckning

INTRODUKTION

Året i korthet	3
Krönika	4

HÅLLBARHET

Detta är Bertegruppen	5
Bertegruppens värdeord	6
Vår hållbara affärsstrategi	7
Våra steg mot full hållbarhet	9
Bertegruppens värdekedja	10
Väsentliga hållbarhetsfrågor	11
Våra intressenter	12
Vårt klimatavtryck	13
Människorna som påverkas	14

MEDARBETARE

Att jobba med oss	15
Så jobbar vi med utbildning	17

BERTE GÅRD

Intervju VD Henrik Stenström	18
Året i korthet	19
På väg mot fossilfri mångfaldsgård	20
Våra djur	21
Gårdens biogasanläggning	24
Biologisk mångfald	25
Hållbar energi på gården	27
Klimatavtryck	28

BERTE QVARN

Intervju VD Fredrik Nilsson	30
Året i korthet	31
Berte Qvarns samarbeten	32
Havreqvarnen	33
Växtförfärdling	34
Vattenbruk	35
Spannmål – en tacksam råvara	36
Krav på leverantörer och kunder	37
Klimatavtryck	38

SIA GLASS

Intervju VD Stefan Carlsson	39
Året i korthet	40
Förpackningsfrågan	41
Vi prioriterar svenska råvaror	42
Råvaror som måste importeras	43
Glassproduktionen växer	44
Minskat svinn	45
Klimatavtryck	46
Inköpspolicy och uppförandekod	47
Våra kunders hållbarhetskrav	48

VÅR BYGD

Bertegruppen + Slöinge = Sant	49
-------------------------------	----

EKONOMI

Lönsamhet och etiska affärer	50
Ekonomiskt resultat 2021	51
Bertegruppens ledningsgrupp	52
Kontakt	53

OM HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN Det här är vår femte årliga hållbarhetsredovisning med fokus på de områden som vi behöver jobba med för att gå en livskraftig framtid till mötes. Redovisningen följer Årsredovisningslagen och är granskad av Bertegruppens styrelse. Allt är utformat för att så långt som möjligt ligga i linje med Global Reporting Initiative. Redovisningen täcker Bertegruppens bolag Berte Gård, Berte Qvarn, SIA Glass och Slöinge Fryshus samt de vilande bolagen Susedalens Rastplats och Leringarna. Slöinge Fryshus är ett fristående dotterbolag men dess hållbarhetsresultat redovisas tillsammans med SIA Glass.

2021

ETT AXPLOCK AV HÄNDELSER FRÅN ÅRET SOM GÅTT

Att arbeta med hållbarhet är ett viktigt och inspirerande jobb på många nivåer och i olika riktningar. Bertegruppens företag redovisar sina insatser separat längre fram i rapporten – men här ger vi lite intressanta exempel på hur vi och våra medarbetare tänkt och agerat under året.

BERTEGRUPPEN

Vi vill bli
självförsörjande på
hållbar processenergi
till 2025

Därför jobbar vi med att
ta fram en **framgångsrik
handlingsplan** tillsammans
med expertkonsulter med
bakgrund från Blekinge
Tekniska Högskolas
**avdelning för strategisk
hållbar utveckling.**

BERTEGRUPPEN

**VI BLEV ÅRETS
FÖRETAGARE I FALKENBERG
OCH HALLAND**

och kom
2:a
i Sverige-finalen!

BERTEGRUPPEN

De tre bolagen har på olika
sätt jobbat med att utveckla
och ta projektet

**På väg mot fossilfri
mångfaldsgård**

till nästa nivå.

BERTEGRUPPEN

Den nya fiskvägen förbi fallet
vid Berte Qvarn är klar. Den nya fiskvägen
innebär förbättrad vattenmiljö och betydligt
lättare passage för fiskarna som vandrar förbi
Berte. Satsningen var steg 1 i arbetet med att
bygga en ny vattenturbin i Suseån som
kommer förse qvarnen med:

30–40%
av det totala elbehovet.

BERTEGRUPPEN

Vi har arbetat för mer
synergier mellan bolagens
olika avdelningar.

Fokus 2021 har varit att öka
IT-säkerheten bl. a. genom att
begränsa och öka kontrollen av
vem som har tillgång till våra
system och servrar.

**De nya gemensamma
värdeorden är:**

NYFIKNA

OMTÄNKSAMMA

ÄRLIGA

FRÅN SLÖINGE

**Ledningsgrupperna på
Berte Gård, Berte Qvarn och
SIA Glass har tillsammans
tagit fram gemensamma
värdeord för Bertegruppen.**

Tidigare fanns olika ord och
formuleringar – om än med
ungefär samma innebörd.

A photograph of two women, Lovisa and Helena Stenström, standing side-by-side in front of a red brick wall. They are both wearing glasses and dark cardigans over light-colored shirts. The woman on the left is wearing a pink shirt, and the woman on the right is wearing a light green shirt. They are both smiling at the camera.

Både stort och smått – men alltid tillsammans

Det finns många företagsgrupper – men få har ett så unikt inre samband som Bertegruppen! Gården står för primärproduktion av mjölk och spannmål, qvarnen förädlar vete, råg och havre och SIA är vår främsta direktkontakt med slutkunden – landets glassälskare. Det är en logisk kedja av närproducerade råvaror och produkter som både direkt och indirekt samspelar inom livsmedelssektorn.

“

Vi har fötterna i myllan
och det ger en större tyngd
i vår hållbarhetsdialog

Ur ett hållbarhetsperspektiv finns det självklara fördelar att vara en bolagsgrupp. De tre familjeägda bolagen har visserligen olika utmaningar och möjligheter. Vad som behöver hanteras på ett lantbruk och i en glassfabrik skiljer sig naturligtvis åt. Men eftersom förutsättningarna varierar finns å andra sidan en bred gemensam kunskap. Vi kompletterar varandra. Vi lär av varandra. Vi utnyttjar varandras expertis – oavsett om det handlar om energifrågor, fossilfri mångfaldsodling eller förpackningserfarenheter.

Regelbundna möten i Bertegruppens gemensamma ledningsgrupp och exempelvis ABCD-dialoger för att minska våra klimatavtryck är effektiva sätt att utbyta idéer och erfarenheter. "Vi behöver hjälp i den här frågan", "Så här har vi gjort" och "Då ska ni prata med den här personen" är typiska exempel på hur vi fungerar som företagsgrupp.

Det ger oss också kraft och trovärdighet utåt. Inte minst när det handlar om att ställa krav på våra spannmålsleverantörer. Gården ger oss möjlighet att själva testa olika typer av odlingstekniker, vi har fötterna i myllan och vet av egen erfarenhet vad som faktiskt är möjligt att begära i resan mot ett hållbart lantbruk. Ja, vi har ju vår egen bonde! Det ger en större tyngd i vår hållbarhetsdialog.

Att agera hållbart innebär både stora och små insatser. Det kan handla om stora investeringar – som att satsa på vattenkraft och biogas för att närma oss vårt mål att bli självförsörjande på processenergi. Men också om så enkla saker som fler laddplatser för personalens elbilar, test av insädd av olika sorters klöver, utveckling av tilllidsbaserat ledarskap eller samarbeten med femteklassare på Slöingeskolan.

Vi utvärderar alla möjligheter, tar chansen till alla förbättringar – med fullt fokus på en hållbar framtid. Och viktigast av allt: Vi gör det tillsammans.

LOVISA STENSTRÖM VD Bertegruppen
HELENA STENSTRÖM Hållbarhetschef Bertegruppen

Detta är Bertegruppen

Redan år 1569 drevs qvarnen av anfäder till familjen Stenström. Det gör Bertegruppen till Sveriges äldsta familjeföretag. Idag är generation 14 verksam i Bertegruppen – Lovisa är verkställande direktör och Helena är hållbarhetschef.

BERTEGRUPPEN

Bertegruppen ägs till **70%** av familjen Stenström och till **30%** av BERTEBOS Stiftelse.

BERTEBOS Stiftelse instiftades 1994 av Olof och Brita Stenström. Den har som ändamål att främja undervisning och vetenskaplig forskning inom jordbruk, livsmedel och ekologi.

ÄGARRÅD, STYRELSE OCH LEDNINGSGRUPP

Ägarrådet består av 13:e och 14:e generationens nuvarande och potentiellt blivande ägare. I detta forum diskuteras övergripande ägarfrågor.

Styrelsen för Bertegruppen har externa ledamöter (majoritet) och ägarrepresentanter. VD för respektive bolag samt bolagsgruppens hållbarhetschef deltar och rapporterar från respektive företag på styrelsemötena. En gemensam **ledningsgrupp** för Bertegruppen bestående av VD:ar, hållbarhetschef och HR-chef arbetar för att öka synergier och stärka samarbetet mellan bolagen.

BERTE GÅRD

På gården finns cirka 250 mjölkcor och lika många ungdjur och kalvar. En biogasanläggning förser gården med el. Gården brukar cirka 450 hektar mark och odlar foder till djuren, spannmål som levereras till Berte Qvarn samt raps. 50 hektar skog förvaltas också. Till Berte Gård hör även tolv bostäder som hyrs ut.

BERTE MUSEUM

Nostalgimuseum som visar livet på landet i olika utställningar. Museet är en fristående ideell förening med en nära koppling till Bertegruppen. Här finns hantverksmiljöer, skolans olika epoker och den typiska lanthandeln. Föremålen har skänkts av privatpersoner. Det är framför allt Anders Stenström som har varit ansvarig för att samla in föremålen, som vi fortsätter att vårda för framtiden.

BERTE QVARN

Producerar, säljer och distribuerar kvalitetsmjöl till bagerier och livsmedelsproducenter samt via dagligvaruhandeln till hushåll i hela Sverige. Berte Qvarn är en av landets mest moderna qvarnar och har drygt 12 procents andel av den svenska qvarnmarknaden. Under 2020 byggdes en havreqvarn som togs i drift i januari 2021 och Berte Qvarn blev då, volymmässigt, den tredje största qvarnen i Sverige.

SIA GLASS

Vårt glassföretag har rikstäckning och en marknadsandel på drygt 19%. All glass produceras i Sverige med en hög andel svenska råvaror och vi har alltid färsk svensk grädde i vår gräddglass.

SLÖINGE FRYSHUS

Ett fastighetsbolag som driftas av SIA Glass. I hållbarhetsredovisningen redovisas dess uppgifter tillsammans med SIA Glass.

Bertegruppens värdeord:

Nyfikna, omtänksamma, ärliga och från Slöinge

Vi är nyfikna

Vi ser lärande och innovation som en naturlig del i vårt dagliga engagemang. Vi vågar utmana och testa nytt. Vårt mod driver utvecklingen i våra branscher.

Vi är omtänksamma

Vi är lyhörda och månar om våra relationer och vår omgivning. Genom samarbete, förståelse och långsiktighet skapar vi trivsel och trygghet tillsammans.

Vi är ärliga

Vi håller vad vi lovar och står för vad vi gör. Vi är öppna mot varandra och andra.

Från Slöinge

Vi är stolta att vara Sveriges äldsta familjeföretag. Vi finns i Slöinge och värnar om vår bygd. Vi värdesätter lokala och svenska råvaror.

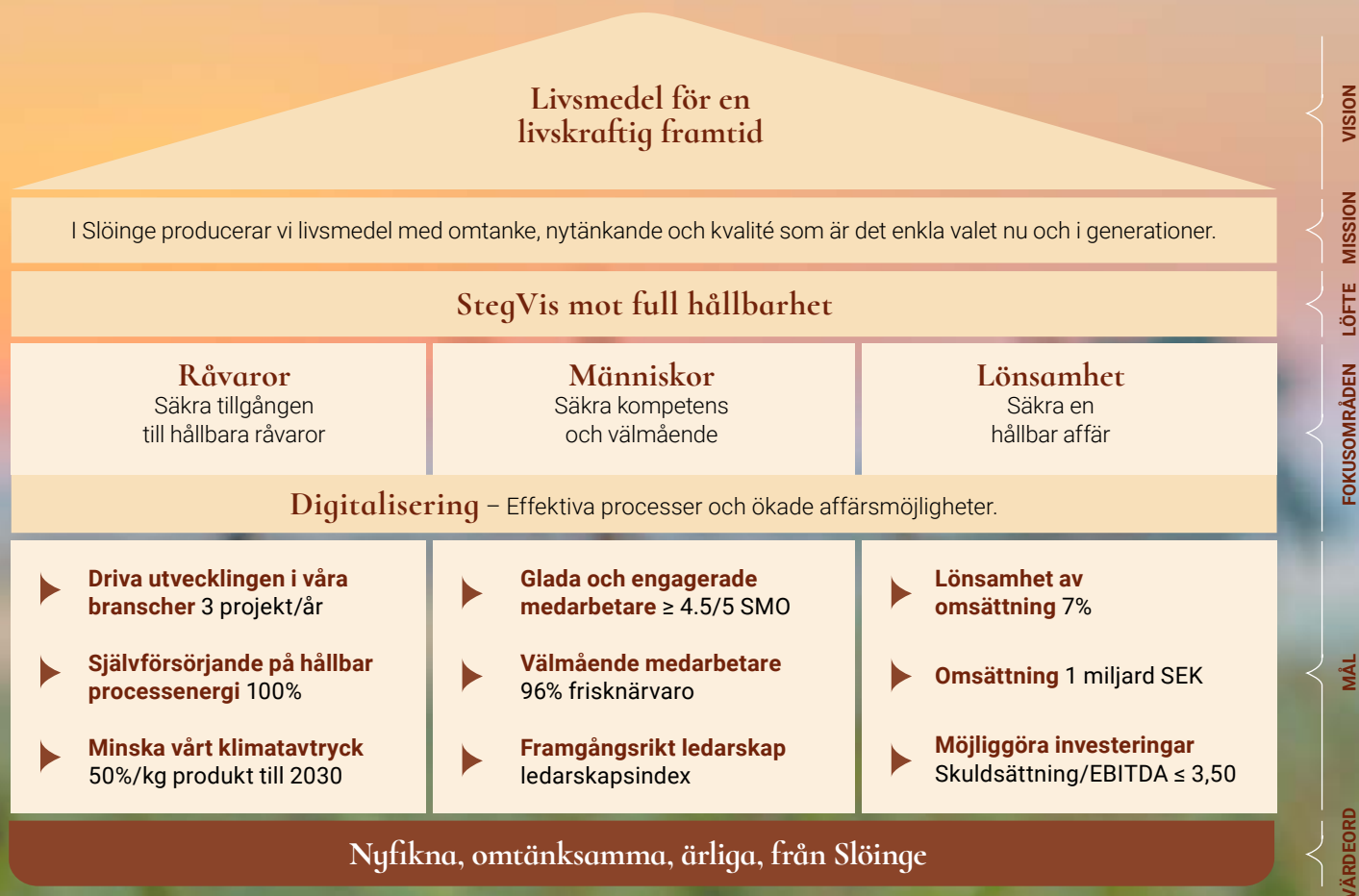
DEL 1

DEL 2

Vår hållbara affärsstrategi – mål 2025

Ett stabilt hus är den bästa modellen för att visa hur vi arbetar för hållbara affärer. Det kräver en trygg grund, rejäla regler, stadiga golv och grova bjälkar ända upp till taknocken. Under 2021 uppdaterade och utvecklade vi vår hållbara affärsstrategi.

Vi la till det övergripande fokusområdet digitalisering och formulerade långsiktigt motiverande mål. Resultatet är ett hus som rymmer allt från hållbara råvaror och välmående medarbetare till stabil lönsamhet.

DEL 1

DEL 2

Här är satsningar, mål och resultat från våra fokusområden 2021!

RÅVAROR

Råvarorna är basen i vår verksamhet, det som förenar oss i Bertegruppen. Mer än någonting annat är viljan att säkra tillgången till goda svenska råvaror – som minskar klimatpåverkan, bygger bördig mark och gynnar biologisk mångfald med välmående djur och natur.

LÖFTEN OCH MÅL:

Vi ska göra det som krävs för välmående djur och natur.

1. Vi ska **driva utvecklingen i våra branscher**. Varje bolag ska ha minst ett projekt per år som leder till ökad hållbarhet och branschutveckling – gärna i samverkan med andra för att få ännu större effekt!

Projekt 2021:

- **Berte Gård:** Pilotgård i plattformen Svensk kolinlagring, vars mål är att utveckla och verifiera odlings- och mätmetoder för kolinlagring i jordbruksmark.
 - **Berte Qvarn:** Undersöka möjligheter och utmaningar för att ta fram ett klimatneutralt konsumentmjöl.
 - **SIA Glass:** Inspirera våra gräddleverantörer med *Resan mot fossilfri mångfaldsgård* och därefter ställa krav och ta fram ersättningsstege.
2. Vi ska, till 2025, vara **självförsörjande på hållbar processenergi**. Genom att förbruka energin där den alstras undviker vi förluster vid överföring och minskar behovet av ökad infrastruktur. Under 2021 har vi haft interna ABCD-dialoger* samt tillsammans med experter med bakgrund från Blekinge Tekniska Högskola påbörjat arbetet med att ta fram en handlingsplan för hur vi ska nå målet.
 3. Vi ska, till 2030, **minska vårt klimatavtryck med 50% / kg** färdig produkt (jämfört med 2018). Ett stabilt klimat påverkar naturens och ekosystemens funktion och välmående, människor och samhällen och i slutändan även vår egen affär och framtid. Under 2021 har vi haft ABCD-dialoger* och workshops där vi identifierat utmaningar och möjligheter samt jobbat med olika projekt för att minska vårt avtryck på kort och lång sikt.**

*Läs mer på sidan 9. **Läs mer på sidan 13.

MÄNNISKOR

Vi ska säkra kompetens och välmående hos våra medarbetare. Vi strävar efter att vara en god samhällsaktör, ge tillbaka till bygden, samverka med olika aktörer och vara en attraktiv arbetsgivare som vill se medarbetarna växa, trivas och må bra.

LÖFTEN OCH MÅL:

Vi ska göra det som krävs för att våra medarbetare ska må bra.

1. Vi ska **rekommenderas som arbetsgivare** och mäter det genom att varje år genomföra en medarbetarundersökning som visar hur våra medarbetare mår och vad vi behöver göra för åtgärder för att hela tiden förbättra oss. Det sammanfattande medarbetaromdömet för 2021 resulterade i ett snitt för Bertegruppen på 4,33/5.
2. Vi ska ha **välmående medarbetare** som trivs och mår bra. Vi genomför flera friskvårds- och trivselaktiviteter, har hälsosamtal och sjukfrånvarouppföljning. Allt för att säkra välmående, minska stress, fokusera på gemenskap och ökad sammanhållning på våra arbetsplatser.
3. Ett **hållbart ledarskap** ska vara framtaget 2025 genom 360-analyser på alla chefer. Målet är en organisation som är lönsam, utvecklande, lärande och där medarbetare känner tillhörighet och ambassadörskap. 360-analyser bygger på öppenhet och feedback från olika källor, att som chef skatta sig själv samt få feedback från chef, medarbetare och kollegor. 2021 påbörjades en utbildning i tillitsbaserat ledarskap för alla chefer på SIA Glass och Berte Qvarn.

LÖNSAMHET

Vi ska säkra en hållbar affär genom långsiktig ekonomisk stabilitet. Med kärlek till arvet, med omsorg om samtiden och ett långsiktigt engagemang driver vi våra bolag i Slöinge.

LÖFTE OCH MÅL:

Vi ska göra det som krävs för ekonomisk stabilitet.

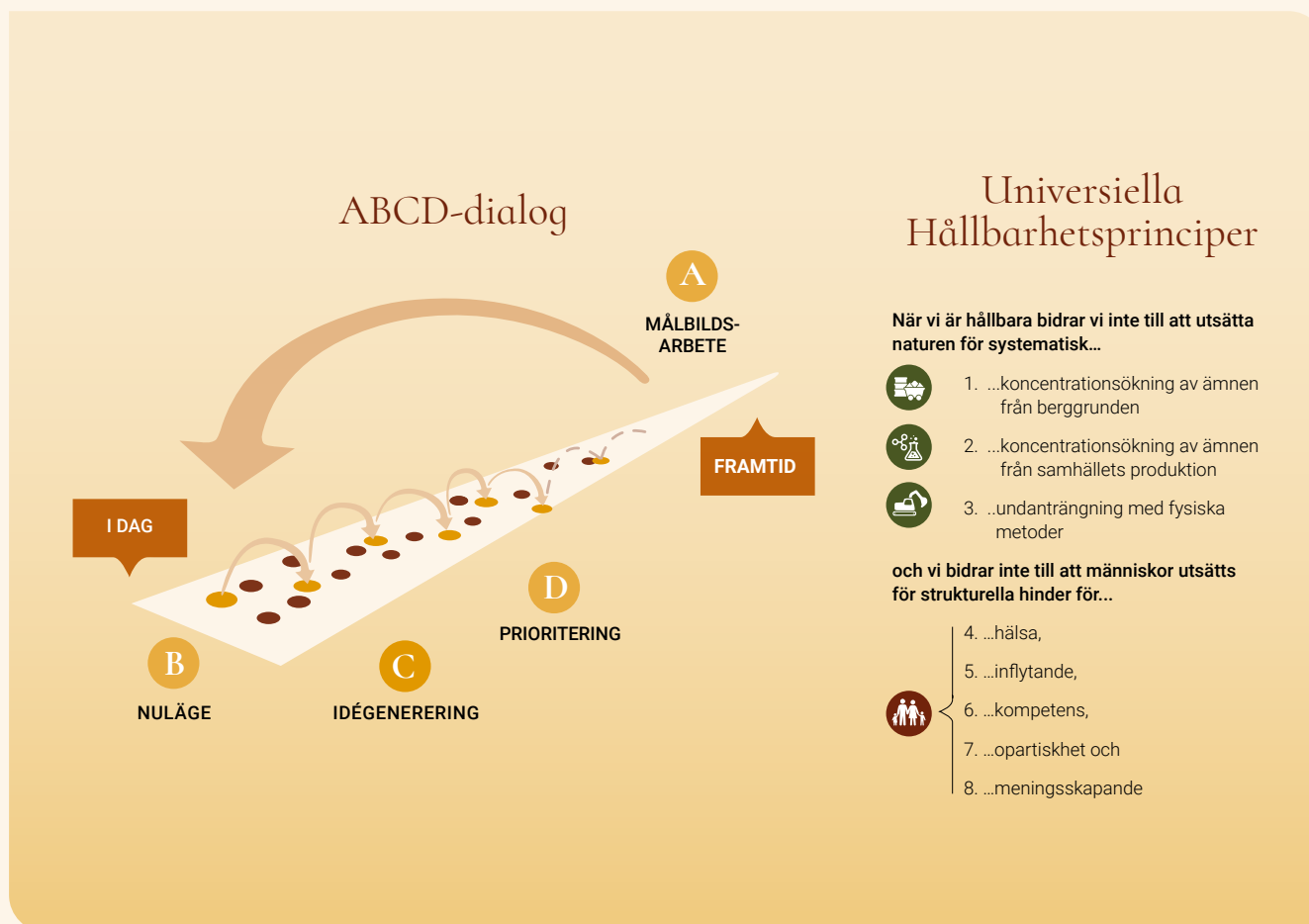
1. Vi ska, år 2025, nå en **lönsamhet på 7% av omsättningen**. För att säkra kompetens och välmående hos våra medarbetare samt tillgången på hållbara råvaror krävs en stabil lönsamhet. Det är också en förutsättning för att driva utvecklingen i våra branscher och bli självförsörjande på hållbar processenergi. Målet 2021 var 6,1%, vi nådde en lönsamhet på 8,4%.
2. Vi ska, år 2025, **omsätta 1 miljard SEK**. Hög omsättning, tillsammans med bibehållen lönsamhet, ger oss större möjligheter att vidareutveckla våra verksamheter. Målet 2021 var 854 369 tkr, vi nådde 837 631 tkr.
3. Vi ska, år 2025, ha en **Skuldsättning / EBITDA ≤ 3,50**. Detta mått ger kontroll på balansen mellan eget kapital och lånat kapital så att vi når en total stabilitet i vår investeringsnivå framåt. 2021 var måttet: 3,11.

Våra steg mot full hållbarhet

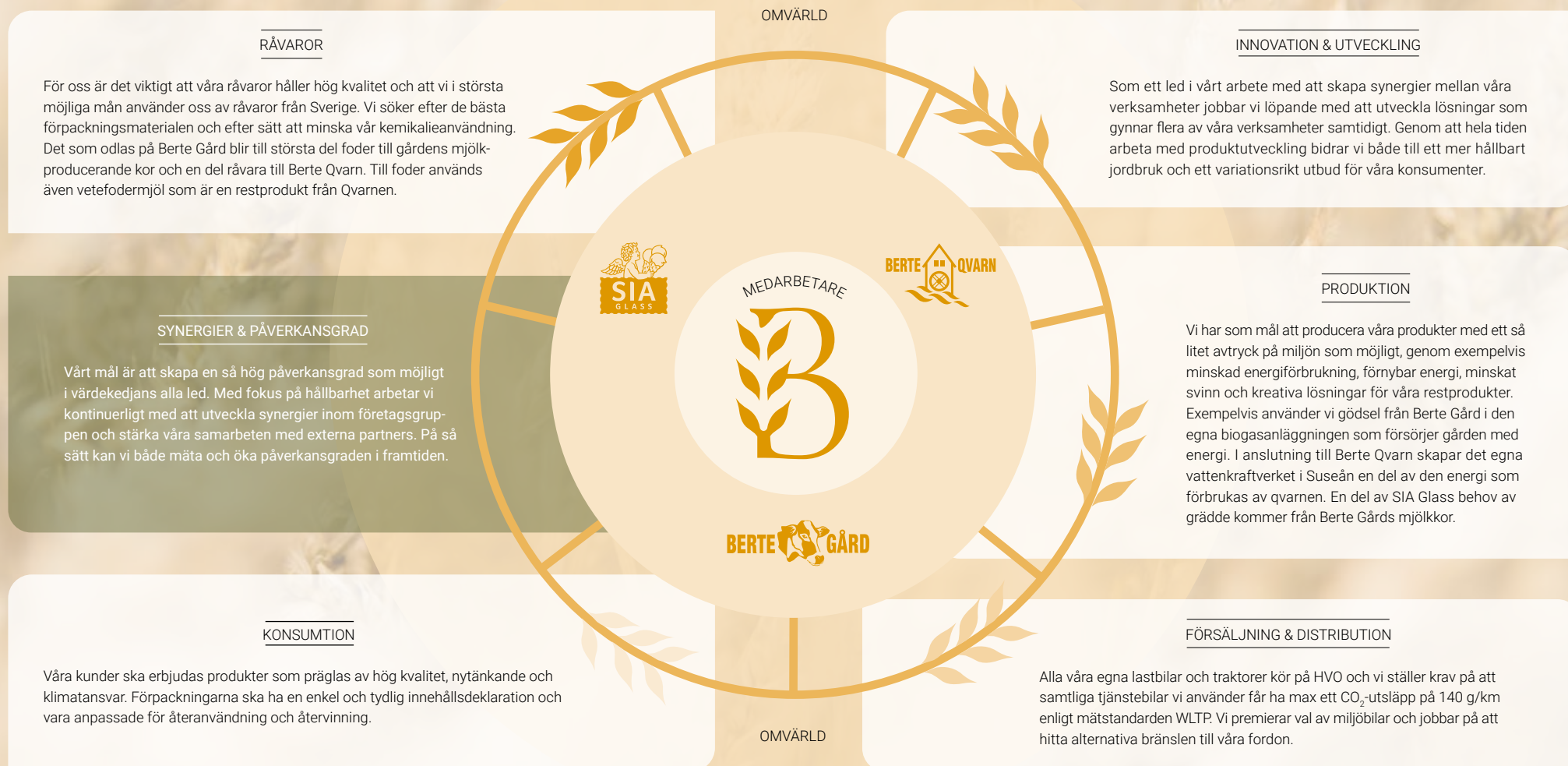
Bertegruppen jobbar långsiktigt och strategiskt mot full hållbarhet. Men hur vet vi när vi är framme? Vad krävs för full hållbarhet? I jakten på svaret kom vi i kontakt med Framework for Strategic Sustainable Development (FSSD) – utvecklat av ett globalt nätverk av forskare ledda från Blekinge Tekniska Högskola.

Här i Slöinge kallar vi FSSD kort och gott för StegVis-metoden. Enligt StegVis-metoden är vi hållbara när vi uppfyller de universella hållbarhetsprinciperna för ett långsiktigt hållbart samhälle – principerna innefattar både de ekologiska och sociala aspekterna av hållbarhet. För att bli helt hållbar måste samtliga principer vara uppfyllda. Genom att systematiskt och stegvis sträva efter att uppnå hållbarhetsprinciperna i beslut och investeringar kommer det vi gör i dag att ligga till grund för framtida hållbar utveckling av företagen samt för kommande generationer medarbetare och företagare.

För att arbeta systematiskt mot full hållbarhet används i FSSD-metodiken något som kallas ABCD-dialoger: För att kunna vara strategisk och systematisk, måste man veta målet (A). Man analyserar nuläget och möjligheterna (B) i förhållande till det man vill uppnå. Först då går det att vara strategisk och systematisk genom att ta fram adekvata idéer (C) och prioritera dem i strategiska steg-för-steg-planer (D).

Bertegruppens värdekedja

Våra väsentliga hållbarhetsfrågor

Väsentlighetsanalysen hjälper oss att hålla fokus i vårt arbete framåt. Den diskuteras och uppdateras i ledning och styrelse årligen. Vi har ett gemensamt årshjul med hållpunkter för exempelvis strategidiskussioner, genomgångar (arbetsordningar, försäkringar, tillstånd) och beslut – allt för att få en naturlig arbetsgång och effektivitet i beslut och förändringsarbete.

Våra intressenter

Bertegruppen har en ständigt pågående dialog med flera av våra intressenter för att fånga upp angelägna frågeställningar och möjliga lösningar. Under året har vi exempelvis sökt och fått mycket kunskap när vi diskuterat klimatavtryck, förpackningar och hur man bygger på ett så hållbart sätt som möjligt. Kunskapen ligger till grund för många av våra beslut och hur vi formar en hållbar strategi framåt.

Ägare

Ägarna har ett övergripande ansvar. De arbetar för att säkra långsiktig lönsamhet och hållbarhet så att även kommande generationer av familjen Stenström ska kunna driva och leva med företagen. BERTEBOS Stiftelse delar årligen ut priser och stipendier för att stödja forskning och utbildning inom lantbruks- och livsmedelssektorn.

Medarbetare

Medarbetarna i företagen är engagerade i sitt arbete och vill vara delaktiga i beslut och förändringar. En god arbetsmiljö samt ett bra ledarskap med tydlighet och transparens är viktiga frågor.

Kunder

Våra kunder är exempelvis bagerier, glassbarer och livsmedelsbutiker. De anser att våra företag är pålitliga och innovativa affärspartners med stor kunskap, hög servicegrad och stabil leveransförmåga. Vi har ett bra kvalitets- och hållbarhetsarbete och får också beröm för vår förmåga till återkoppling. Vi lyssnar och anpassar vår produktportfolio efter efterfrågan.

Konsumenter

Konsumenterna tycker att vi är trovärdiga, att vi har goda produkter och spännande nyheter. De förknippar oss med svenska råvaror och uppskattar att vi erbjuder olika produktalternativ för olika smaker, livsstilar och behov.

Samarbetspartners

Vi har många olika samarbetspartners, exempelvis leverantörer, entreprenörer och markägare. Som partners anses vi ha god framförhållning, att vi för en bra dialog och att vi är pålitliga. Vi uppfattas som transparenta och att vi levererar och fullföljer det vi kommit överens om.

Samhälle

Vi vill vara en god samhällsaktör och ta ansvar i närområdet. Relationer att värna om och ta hänsyn till är bland annat boende i närheten av våra verksamheter, föreningar, intresseorganisationer och myndigheter. Bilden av oss är att vi har ett bra miljöarbete.

Greenhouse Gas Protocol bygger på en scope-modell med tre typer av utsläpp:

SCOPE 1

Direkta utsläpp från våra egna anläggningar och våra egna fordon.

SCOPE 2

Indirekta utsläpp från energi vi köper in – som el, ånga, värme eller kyla.

SCOPE 3

Indirekta utsläpp från inköpta varor och tjänster som råvaror, inköpta transporter, förpackningar, avfallshantering, tjänste- och pendlingsresor.

Vårt klimatavtryck

Vår hållbara affärsstrategi har som mål att minska gruppens klimatavtryck med 50% per kg produkt till 2030. Men under 2020 skrev vi också under Science Based Targets (SBT) för små och medelstora företag. Det innebär att vi även förbinder oss att minska de absoluta utsläppen i scope 1&2 till 2030.

Bertegruppens SBT-mål är att minska de absoluta utsläppen i scope 1 och scope 2 med 50% fram till 2030 (från basåret 2018) och att mäta och minska utsläppen i scope 3. Vi står dock mitt i en kraftig utveckling av våra verksamheter. Berte Qvarn har byggt en ny havreqlvarn och SIA Glass påbörjade en utbyggnad av glassfabriken under 2021. Det gör minskningen av de absoluta utsläppen till en tuff nöt att knäcka som kräver att vi parallellt fortsätter vår arbetsmetodik med StegVis-metoden – det vill säga tar oss framåt en tuva i taget med målet att minska vårt klimatavtryck med 50%/kg produkt.

SBT-målet är seriöst antaget, det krävs nya metoder och tid för att rikta in hela organisationen och dess aktiviteter mot samma mål. Vi ser därför minskning per kilo färdig produkt som det som i det kortare perspektivet driver oss framåt mot det långsiktiga målet – minskade absoluta utsläpp.

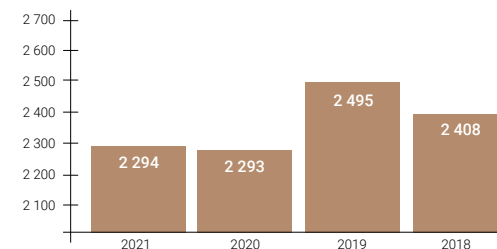
Greenhouse gas (GHG) protocol är ett kraftfullt verktyg att använda för klimatberäkning av ett företags verksamhet. Bertegruppen redovisar i samtliga scope, baserat på relevans utifrån vår verksamhet samt vilka aktiviteter som ger utsläpp av växthusgaser. Resultaten för klimatberäkningen redovisas under respektive bolags kapitel.

Bertegruppens klimatavtryck

Bertegruppens totala klimatutsläpp (scope 1&2+3) har stadigt ökat, från 47 398 ton år 2018 till 56 059 ton CO₂e år 2021. Detta motsvarar en ökning med 8 661 ton (18%). Ökningen beror främst på att vi producerat mer produkter, från 71 486 ton till 85 249 ton en ökning med 19% jämfört med 2018.

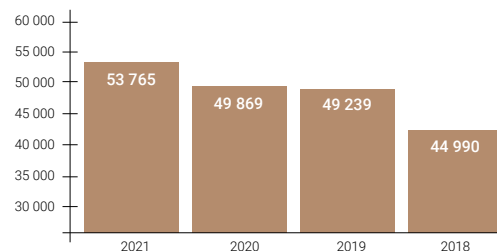
Förutom bidraget från respektive enhet ingår även utsläpp från tjänsteresor och personalens pendling till och från jobbet, vilket är mindre än en halv procent.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Diagram scope 1&2

De största utsläppskategorierna i scope 1 och 2 är metan från korna, lustgas från fält och koldioxid från drivmedel.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Diagram scope 3

De största utsläppskategorierna i scope 3 kommer från inköpta råvaror; vete, råg och havre till Berte Qvarn och mejerivaror, socker och förpackningar till SIA Glass.

Utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd produkt har minskat med 5% från 2018 till 2020 men ökade sedan igen år 2021 till samma nivå som 2018. Det är främst SIA Glass som bidrar till ökningen genom ökade inköp av mejerivaror och socker.

Klimatavtryck för varje bolag återfinns här: [Berte Gård](#), [Berte Qvarn](#) och [SIA Glass](#)

Människorna – alla som påverkas av vår verksamhet

Vi strävar efter att vara en god samhällsaktör, ge tillbaka till bygden, samverka med olika aktörer och vara en arbetsgivare som vill se medarbetarna växa, trivas och må bra. Den gemensamma ledningsgruppen för företagen inom Bertegruppen har en viktig funktion för att stärka band och samarbeten mellan bolagen och dess medarbetare.

Vi har stått inför en otrolig utmaning med anledning av Covid-19

Här är några av de viktigaste händelserna, effekterna och initiativen under året:

- På samtliga bolag har alla medarbetare verkligen engagerat sig och hjälpt till under den pågående pandemin. Inte minst genom att ställa upp för varandra, anpassa sig efter nya situationer och ta sitt personliga ansvar och stannat hemma vid symtom på Covid-19.
- Pandemin har delvis resulterat i inställda utbildningar och minskade gemensamma aktiviteter.
- Sjukfrånvaron har i perioder varit högre än normalt men på helår så ser vi trots allt ett resultat som liknar ett "normal" år, utan pandemi.
- I SIA Glassbutiken fortsatte vi att ha extra personal som fick agera kundvärdar under högsäsong, detta för att säkerställa att det inte uppstod trängsel men också för att se till att vi hade en välkomnande atmosfär – precis som vanligt.
- Tillsammans med Falkenbergs kommun har SIA Glass och en handfull andra företag i Falkenberg haft digitala möten med gemensamt fokus på Covid-19. Där har vi utbytt erfarenheter och diskuterat förhållningssätt och möjliga lösningar kring hur vi på bästa sätt ska förhålla oss till pandemin. Träffarna har bland annat lett till en trygghet i hur vi hanterar situationen hos oss.
- År 2021 fick utbildning och kompetensutveckling till viss del återigen stå åt sidan. En del utbildningar och nätverksträffar förändrades till digitala forum. Våra interna studiebesök har också fått sättas på paus och många nyanställda har därmed inte kunnat fullfölja hela sin introduktion.

Att jobba med oss – medarbetarperspektivet

Först och främst vill vi vara en arbetsplats där alla är välkomna, oavsett kön, etnicitet, ålder, funktionsvariationer, religion, sexuell läggning eller könsidentitet. Vi tolererar ingen diskriminering och arbetar för att alla ska ha gemensamma rättigheter och förmåner.

Sedan 2020 genomför vi medarbetarundersökningen varje höst. I år ändrade vi upplägget på så vis att Berte Gård och Bertegruppen slogs ihop (med anledning av att det är få anställda). Denna förändring gör att resultat för Berte Qvarn, precis som SIA Glass, redovisas för sig. Frågorna är samma som tidigare år för att kunna jämföra resultat och medarbetarna delades upp per avdelning, ett sätt för oss att kunna sätta in rätt åtgärder på rätt avdelning.

Vi presenterar det övergripande resultatet för medarbetarna och därefter analyseras resultatet avdelningsvis. Resultatet visar på gemensamma utmaningar inom kompetensutveckling, men också hur viktigt det är att vi fortsätter arbeta med vår strategi kring kränkande särbehandling.

Berte Gård

Under 2021 har vi genomfört en omorganisation som inneburit delvis nyanställda medarbetare. Det har resulterat i en stabil personalstyrka som via samarbete och engagemang har möjlighet att lyfta gården ytterligare. Att vara en liten arbetsplats med fem medarbetare gör att det är extra viktigt med god kommunikation och samarbete. Det har därför lagts extra mycket fokus på introduktion och samhörighet i gruppen.

Ett antal veckor per termin tar vi emot praktikelever från naturbruksskolor – vilket är positivt ur många aspekter. För oss är det givande och roligt med nya arbetskamrater och

eleverna får en värdefull praktisk kunskap. För Berte Gårds del kommer det också till nytta om de exempelvis återkommer för sommarjobb.

Under 2021 har vi fokuserat ytterligare på arbetsmiljön och sett över olika rutiner för rapportering av tillbud och olycksfall men också hur vi arbetar med arbetsmiljöfrågor i det dagliga. I övrigt är stallet utformat så att monotona arbetsuppgifter minskats genom hög teknikgrad och god planering.

Berte Qvarn

Vi arbetar ständigt och strukturerat för våra medarbetares hälsa och säkerhet. Under 2021 har vi fortsatt med vårt systematiska arbetsmiljöarbete och via våra arbetsmiljömöten implementerat årshjul att följa och arbetsmiljömål att sträva mot.

Under 2021 satte vi ett mål om att få två rapporterade tillbud per anställd – stora som små. Detta är en viktig del i vårt systematiska arbetsmiljöarbete då det hjälper oss att arbeta förebyggande och på så sätt minimera risken för allvarliga arbetsskador. Vi nådde inte målet och har inlett ett arbete för att förbättra rutinerna kring rapportering och utredning. Vi kommer också förbättra informationen till medarbetarna om vikten av att arbeta förebyggande. Vi har regelbundna skyddsronder i samband med arbetsmiljömöten för att upptäcka eventuella brister och följa upp åtgärder.

SIA Glass

Vi har sedan tidigare infört ett lokalt förhandlat lönesystem för produktionspersonalen där vi uppmuntrar till utveckling och där lönen sätts efter kompetens. Under 2021 involverades även lagret i det lokala lönesystemet.

Vi fortsatte under året att arbeta systematiskt mot kränkande särbehandling. Extra fokus på området har lagts vid introduktioner, där vi går igenom vår policy för kränkande särbehandling, samtidigt som vi informerar om hur man går tillväga om någon kränkning uppdagas. Vi har dessutom fortsatt diskutera i olika forum hur vi bemöter varandra och hur vi på olika sätt kan förstå varandras olikheter och gränsdragningar. Vi ser att de olika insatser vi gör har gett ett förbättrat resultat i medarbetarundersökningen på alla avdelningar inom detta område.

Utöver medarbetarundersökningen har vi också genomfört pulsmätningar på ett antal avdelningar. Enklare enkäter har skickats ut varannan månad med syfte att löpande ta pulsen på avdelningen.

Personalstyrkan i produktionen har ökat med många nyanställda samtidigt. Det har lett till att ordinarie personal har fått lägga mycket tid på att lära ut, vilket är ansträngande när det sker under en längre period. Efter första rekryteringsperioden intervjuade vi de nyanställda samt skickade ut en enkät för att samla in feedback och synpunkter på hur introduktionen upplevts – från information till upplärning. Vi tog till oss den feedback vi fick och såg över olika delar inför höstens nyanställningar.

JÄMSTÄLLDHET, BERTEGRUPPEN

	2021		2020		2019	
	KVINNOR	MÄN	KVINNOR	MÄN	KVINNOR	MÄN
BERTE GÅRD						
Anställda	2	3	2	3	2	4
Förändring	+/- 0	+/-0	+/-0	-1	+/-0	+1
Ledningsgrupp	2	2	2	2	0	1
Sjukfrånvaro**	1,94%		0,8%		0,8%	
BERTE QVARN						
Anställda	9	21	7	21	7	20
Förändring	+2	+/-0	+/-0	+1	+/-0	+2
Ledningsgrupp	4	4	5	3	6	3
Sjukfrånvaro**	6,8%	4,9%	5,4%		4,6%	
SIA GLASS						
Anställda	65	75	63	74	70	73
Förändring	+2	+1	-7	+1	-4*	-6*
Ledningsgrupp	4	4	4	4	4	4
Sjukfrånvaro	6,8%	4,8%	7,7%	4,6%	5,6%	2,9%
BERTEGRUPPEN						
Anställda	3	1	2	1	1	1
Förändring	+1	+/-0	+1	+/-0	+/-0	+/-0
Ledningsgrupp	3	3	3	3	2	4
Sjukfrånvaro	2%		0%	0%	0%	0%
TOTALT FÖRETAGSGRUPPEN						
Anställda	79	100	74	99	80	98
Förändring	+5	+1	-6	+1	-4	-2
Sjukfrånvaro	6,8%	4,7%	7,1%	4,8%	6,6%	3,4%

* P g a organisatorisk flytt, arbetsbrist samt naturliga avgångar.

** Sjukfrånvaro redovisas ej könsuppdelat på Berte Gård och Bertegruppen eftersom det är små personalgrupper.

Så har vi jobbat med kompetensutveckling

När våra medarbetare utvecklas växer vi som företag. Därför utbildar vi våra medarbetare löpande – såväl inom praktiska som sociala områden. Vi försöker mer och mer fokusera på andra kompetensutvecklande insatser – allt ifrån studiebesök och nätverk till intern kunskapsöverföring.

Berte Gård

Vi söker hela tiden efter intressanta föreläsningar eller kurs-dagar för medarbetarna att delta vid, digitalt eller fysiskt. Det är viktigt att utvecklas och ifrågasätta befintliga rutiner och få del av nya rön, men också att delta i diskussioner med kollegor. Vid de årliga medarbetarsamtalen lyfts också de enskilda medarbetarnas önskemål och intressen.

Berte Qvarn

Vi har en kontinuerlig utbildningsplan som uppdateras efter behov och önskemål från våra medarbetare. Önskemålen läggs fram vid medarbetarsamtal eller när medarbetare märker att nya färdigheter eller stärkt kompetens inom något område behövs. Vid skyddsronder i år identifierade vi olika risker, det resulterade i säkerhetsutbildningar inom lift- och fallskydd, utöver våra ordinarie utbildningar som hygienutbildning och YKB (yrkeskompetensbevis).

SIA Glass

Med anledning av pandemin har en del utbildningar skjutits på framtiden, men ett flertal har också genomförts digitalt, såsom strategisk kompetensutveckling och handledarutbildning. Obligatoriska utbildningar som truckutbildningar har genomförts och även hjärt- och lungräddning som sker var tredje år. Vid arbete med öppna livsmedel ska det årligen genomföras en hygienutbildning, den fick i år en ny skepnad i form av en tipspromenad – ett nytt format som ledde till nya frågeställningar och visat engagemang hos medarbetarna.

Under 2021 påbörjades en intern ledarskapsutbildning för alla chefer på SIA Glass och Berte Qvarn i tillitsbaserat ledarskap.

“

Ett fungerande kollegiestöd är viktigast.

Malin Sand, Produktionschef, SIA Glass

Under 2021 har ni haft mycket fokus på ledarskap?

– Ja, vi kallar det för Grupp 16 och det är synonymt med fokustillfällen där vi diskuterar ledarskapsteorier som tillitsbaserat ledarskap, gruppdynamik utifrån olika perspektiv samt våra egna frågeställningar och funderingar. Vi gör det i helgrupp tillsammans med en coach, med varandra i smågrupper och genom egen reflektion.

Vad är syftet?

– Man håller sitt ledarskap "i gång" på ett helt annat sätt och tar del av erfarenheter utan att nödvändigtvis behöva begå alla misstag själv. I mina ögon är ett fungerande kollegiestöd lika viktigt, om inte viktigare, än formella utbildningar. Nu vill jag bygga ett liknande forum för ledarna i nästa led; teamledarna som är allra närmast vårt hjärta, vår kärnverksamhet. De har ett enormt ansvar, inte minst nu när vi växer så det knakar.

Vad minns du främst från året?

– Alla mina medarbetare i produktionen. De är fantastiska. De lever ett ombytligt liv med ständigt nya produkter, rutiner, scheman och arbetslag. Dessutom ytterligare ett år i pandemins grepp. Hur de anpassar sig, peppar varandra och hur öppna de är för framtiden är det jag är mest stolt över!

”Markens förmåga till kolinlagring är intressant...”

För Henrik Stenström, VD på Berte Gård, är jorden och djuren i fokus. Och ett dagligt hållbarhetsarbete på både kort och lång sikt.

Vad är det första du kommer att tänka på när du ser tillbaka på 2021?

– Att vi förvärvade 40 hektar odlingsmark från grannfastigheten kanske inte har en direkt koppling till hållbarhet – men vad vi nu gör med den handlar i högsta grad om att tänka hållbart och långsiktigt. Arealen har använts för spannmålsodling utan djurproduktion. Men när jag satte spaden i marken så hittade jag femton maskar på Berte Gårds sida om gårdsgården och bara en enda i den nyinköpta jorden... Så vi har jobbat hårt med att väcka den till liv igen genom att röja kanter, dränera, stallgödsla och lägga i gräsvall. Det kommer att ta några år, men är väl värt all möda i slutändan.

Ni byggde om er biogasanläggning 2020. Hur är resultatet?

– Under 2021 har vi verkligen sett effekten av den investeringen. Gården är nu självförsörjande på el. Vi har gått från 226 000 till 340 000 kWh per år och råvaran är gödsel från våra kor. Med tanke på de elpriser som har varit på senare tid känns det väldigt bra att slippa köpa el utifrån.

Ni hade ett nationellt uppmärksammat kosläpp också

– Ja, Arla brukar ha lokala betessläpp lite var stans i landet, men på grund av pandemin valde de att sända ett enda, digitalt och över hela Sverige. Mia Parnevik och Hampus Hedström var programledare och det var säkert 20 produktionsmänniskor här, rena filmstudion. Jag hörde att Arlas server kraschade när våra drygt 200 kor kom utrusande. Ett ståhej var det, men samtidigt hedersamt kvitto på att de läst på om oss. Att de valde att vara just här var nog en effekt av vad vi står för och hur vi jobbar – vilket vi dessutom fick berätta mer om i sändningen.

Samarbetet med Svensk Kolinlagring – hur fungerar det?

– Det drog igång rent praktiskt under 2021 och är ett projekt som studerar möjligheterna att öka markens förmåga att lagra in kol. Vissa företag sysslar med utsläppsrätter och sponsrar skogsplantering runtom i världen – här handlar det om vad vi kan åstadkomma inom svenskt jordbruk. De ekonomiska bidragen kommer från aktörer som Bertegruppen och andra företag som är med och finansierar.

Kan du ge exempel på åtgärder?

– Vi har exempelvis sått in blodklöver i 40 hektar höstvet, vitklöver bland majs och alexandriaklöver i fält med höstraps. Dessutom har vi kompletterat gräsvallar med baljväxten lusern. Vad vi och andra lantbrukare gör mäts både före och efter för att se hur marken påverkats för att binda kol.

“
Vi har gått från
226 000 till 340 000 kWh
per år och råvaran är
gödsel från våra kor.

Henrik Stenström, VD

Vad tror du om resultatet av projektet?

– Vi får se vad forskarna kommer fram till, men jag tror att potentialen för lyckad effekt är stor och i vilket fall som helst är det viktigt att hela tiden testa nya möjligheter i hållbarhetsarbetet.

Så har vi odlat vår hållbarhet under 2021 !

Palmoljefritt
HVO-bränsle **100%**
för alla tunga transporter
– även lejda körslor.

MARKFÖRÄRV

40 hektar
ny åkermark

gör oss tryggare för vidareutveckling av
företaget på både kort och lång sikt.

BERTE GÅRD

Gårdens
djurhälsokostnader har
även under 2021 varit
fortsatt låga.

Kornas utevistelse
på bete under somrarna
2019, 2020 och 2021
varade extra länge,
minst

25% mer

än de 4 månader
som svensk lag kräver.

En ny traktor med
effektivare motor och
adblue* i bränslet minskar
de negativa utsläppen.
Majoriteten av gårdens
fordon har adblue i bränslet.

*Adblue tillsätts till bränslet och
består av vatten och urea. Används
i nyare motorer för att minska
utsläppen av skadliga kväveoxider.

Vi har etablerat
blommande stråk
för att gynna
pollinerare.

Vi använder bara Best Available
Technology-gödning framställt
med renat lustgasutsläpp för
minskad klimatpåverkan.

- En spannmålsskörd av god kvalitet har ökat tillgången på hållbara råvaror till Berte Qvarn.
- Vi väljer alltid utsäde utan kemisk betning där det är möjligt och en mekanisk bekämpningsmetod mot ogräs i majs har ersatt en kemisk.
- En ny begagnad bandtröska fördubblar kapaciteten att få in grödor till rätt kvalitet och minskar markpackningen.
- Fortsatt arbete med att utveckla och implementera vår handlingsplan för att bli en fossilfri månfaldsgård. Resan görs tillsammans med Berte Qvarn.
- För att öka kolinlagringen i åkermarken deltar vi som pilotgård i plattformen Svensk Kolinlagring. Vi har bland annat sått in blodklöver i höstvete, vitklöver i majs, alexandriaklöver i rapsen samt adderat lucern som ny art i befintlig vallfröblandning.

På väg mot fossilfri mångfaldsgård – en gemensam resa går vidare!

Under 2021 har Berte Gård och Berte Qvarn fortsatt att utveckla konceptet *På väg mot en fossilfri mångfaldsgård*, ursprungligen framtaget av Polarbröd för att definiera vad som menas med hållbart jordbruk.

Polarbröds fyra grundkrav för hållbart jordbruk stämmer väl överens med Bertegruppens syn: Hållbart jordbruk är ekosystemtjänstvänligt, kretsloppsbaserat, fossilfritt och mättar mänskligheten. Det är inte nödvändigtvis ekologisk produktion, då varken konventionell eller ekologisk produktion möter de fyra kriterierna fullt ut. Med utgångspunkt från Berte Gård har vi analyserat vad som är av betydelse långsiktigt för att uppnå en fossilfri drift, en varierad växtföljd och ett varierat landskap.

Vi har vår egen gård. Det ger oss en unik möjlighet att få en uppfattning om vilka möjligheter som finns och vad det kostar. Vi kan genom detta forma ett upplägg som är uppnåbart för fler gårdar – vilket kan ha betydelse både för qvarnens leverantörer och kunder.

Genom aktiva val och medvetenhet kan vi gynna och skapa förutsättningar för god jordhälsa; ett bra liv ovan och under mark. Vi resonerar runt växtföljd, grödor, sortval, jordbearbetning, markkartering, kantzoner, viltvård, hur vi kan gynna pollinerande insekter och hur växtnäringsläckage

kan minimeras. Maskar och mikroorganismer kan missgynnas av markpackning eller dåligt dränerade jordar – vilket i sin tur även påverkar utsläpp av växtnäring till vattendrag. Att odla mellangrödor och kompanjongrödor är ett sätt att öka den biologiska mångfalden. En varierad växtföljd med frö- eller gräsvall kombinerat med stallgödsel ger marken goda förutsättningar att producera även i framtiden. Våra djur håller betesmarker öppna och bidrar till artrikedom som är värdefull för pollinerare, fåglar och vilt.

Ny mark och utbyggnadsplaner

Under året har vi tagit fram ett underlag för att bygga ut mjölkproduktionen till 385 kor. Vi har hittat en lösning som på ett bra sätt skulle dra nytta av investeringen 2011, då vi byggde för 250 kor på Vastad. Det återstår projekteringsarbete även 2022 – men vår förhoppning är att nå fram till ett investeringsbeslut i slutet av året.

Under 2021 fick vi förvärvstillstånd och köpet av en grannfastighet kunde slutföras. Det är ett värdefullt tillskott på 40 hektar (ha) åkermark. Mycket arbete

har lagts på att förbättra förutsättningarna på den nya marken: befintligt täckdikningssystem har spolats rent och kompletterats, ett nytt täckdikningssystem grävdes ner på ca 7 ha av marken och sly har rensats bort från åkerkanterna.

Hela fastigheten markkarterades för att genom analys få koll på markens status av näringsämnen och pH. Kalkbehovet var relativt stort men framför allt väldigt varierat. Via markkarteringens styrfiler spreds kalk ut med en giva som varierade mellan 0–10 000 kg per ha. Ett kvitto på hur värdefullt det är att analysera för att veta hur insatsen ska fördelas.

Vår plan är nu att så in vall på hela arealen för att bryta trenden och få en långliggande gröda. Grässets rotsystem kommer att bidra till att få en struktur i jorden som ökar genomsläppligheten och ger bättre förutsättningar för mikroorganismer och kommande grödor. Stallgödsel kommer också bidra till att bygga upp organiskt material i jorden.

DEL 1

DEL 2

DEL 3

Våra djur – en värdefull och levande resurs!

Berte Gårds kor är en viktig tillgång för oss men också för landsbygden i stort. De håller landskapen öppna och stärker den biologiska mångfalden. För oss är det självklart att djuren ska ha ett bra liv i en bra miljö. Vi strävar efter att ligga i topp jämfört med Sveriges bästa mjölkgårdar i en rad viktiga nyckeltal.

Våra engagerade medarbetare har blick och känsla för vad djuren behöver. Det är en tillgång och ett viktigt redskap vid djurskötsel. Till vår hjälp har vi avancerad teknik som ger oss signaler om kornas hälsa så att vi kan sätta in förebyggande insatser och minska risken att kon blir sjuk. På så sätt minskar vi användningen av antibiotika och veterinärbehandlingar. Att våra kor mår bra är viktigt ur såväl etisk som ekonomisk synvinkel.

Varje kalv är en ny resurs för företaget

Våra kalvar blir väl omskötta, vilket är avgörande för att de ska bli välmående och högpresterande mjölkkor. Under året har vi justerat kalvarnas foderstat för att få en jämnare övergång från mjölk till ensilage och lagt extra fokus på att skapa rutiner och uppföljning för att följa deras tillväxt, kalvar som följer sin tillväxtkurva mår bra!

Kornas utevistelse på bete under somrarna 2019, 2020 och 2021 varade extra länge, minst 25% mer än de fyra månader som svensk lag kräver. Vi släpper ut djuren när gräset börjar växa och låter dem gå ute tills väderleken på hösten begränsar gräsets tillväxt eller att regn och rusk gör markerna för blöta – och korna vill vara inne.

En ökande total mjölmängd är för år och låga kostnader för djurhälsa är ett resultat av noggrannhet och uppföljande arbete inom exempelvis djurskötsel, foderkvalitet, djur- och kalvhälsa samt avelsarbete. Jämfört med riksgenomsnitt ligger vi långt framme. Just 2021 har mjölkavkastningen backat något. Vi kan inte sätta fingret på den direkta orsaken, ibland är biologin svårtolkad.

“

Vi hjälps åt, fördelar arbetet och tar fram nya rutiner.

Johan Rylin, mjölkproduktionsansvarig Berte Gård

Du är ny på gården och har en ny funktion som mjölkproduktionsansvarig. Hur har det fungerat?

– Jag har fått forma rollen tillsammans med kollegorna, vilket har visat vad både jag och gården är bra på och vad vi kan förbättra ytterligare. Vi hjälps åt och fördelar arbetet mellan oss, pratar mer med varandra och drar åt samma håll. Det är härligt när alla är med på banan och kommer till sin rätt!

Minns du något speciellt från året?

– "Arla-ko-slippet" – det var något i hästvåg! Allting runt omkring: TV-personal överallt, en studio med massor av teknik och skärmar uppbyggd i konferensrummet. Det var dessutom direktsändning, vilket krävde att det skulle vara tyst i bakgrunden. Och det är extremt svårt för alla i detta företag... Henrik gjorde ett imponerande jobb med att svara på alla frågor under sändningen.

Vilka möjligheter ser du för Berte Gård framåt?

– Vi har hur stora möjligheter som helst nu när vi tittar på att bygga ut, vi kommer att kunna anställa fler kompetenta personer och få en ännu bättre produktion med ökad mjölmängd och djur dräktiga i rätt tid. Vi är en gård i framkant så vi har alla möjligheter framåt att fortsätta utvecklas!

DEL 1

DEL 2

DEL 3

Djurhälsokostnad är en benchmarkingmodell med fokus på djurhälsa

Modellen väger samman egenskaper i besättningen som kalv- och ungdjurshälsa, kalvningsstatus, foderbalans, sjukdomar, klövhälsa, övervakning, skötsel och kornas produktiva ålder. Dåliga egenskaper i en besättning är inte bara dåligt för djuren utan är också förknippat med kostnader. På Berte Gård följer vi det sammanlagda värdet av egenskaperna i modellen som ett nyckeltal.

Vår extremt låga djurhälsokostnad är ett mått på hur väl gårdens medarbetare tar hand om djuren. Ett annat friskhetstecken i

besättningen är att vi de senaste åren haft ett överskott av kvigor som vi kunnat sälja. Under 2021 sålde vi 20 st fina kvigor till en annan mjölkgård.

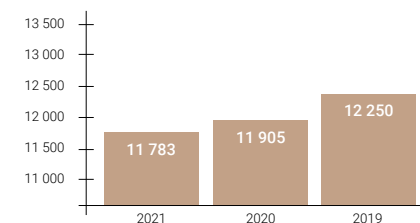
Den viktigaste faktorn vid mjölkproduktion

För att producera mjölk av god kvalitet och säkra god djurhälsa krävs ett vallfoder av god hygien och med högt näringsinnehåll. Det kan kon äta mycket av och gör att det krävs mindre inköpt kraftfoder. Berte Gård odlar sitt eget vallfoder och strävar efter att minska användningen av importerat kraftfoder.

- Vårt kostall är en bra miljö för våra kor – de har gott om utrymme och kan röra sig fritt i stallet.
- Korna har ständig tillgång till bra foder och friskt vatten och kan själva bestämma när de vill äta och vila.
- De rör sig på halkfria underlag och deras liggytor är madrasserade för ökad komfort.
- Mjölkningsen sker i mjölkrobotar som korna har tillgång till hela dygnet. Detta ger en stressfri miljö eftersom de hittar sin egen dygnsrytm.

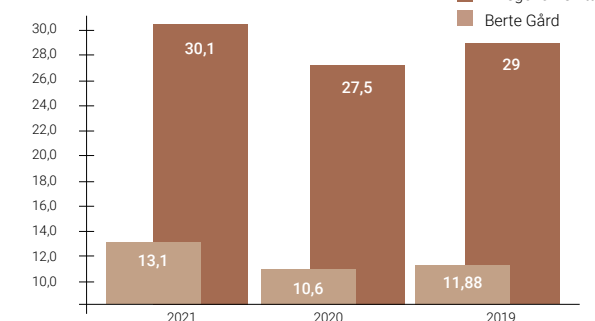

MJÖLKPRODUKTION ECM* (Energikorrigerad mjölk) ko/år 2021

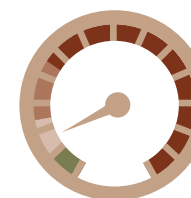

* ECM=Energikorrigerad mjölk innebär att mjölk med olika fett-, protein-, och laktoshalt standardiseras till samma energivärde. På så vis kan mjölken mellan olika gårdar jämföras.

DJURHÄLSOKOSTNAD öre/kg ECM* 2021

TOTALA DJURHÄLSOKOSTNAD öre/kg ECM 2021

13,1

De 10% bästa besättningarna i Sverige har en total kostnad på 14 öre/kg ECM eller lägre. Medianbesättningen har en total kostnad på 27,5 öre/kg ECM. De 10% sämsta besättningarna i Sverige har en kostnad på 52,3 öre/kg ECM eller högre.

“Vinden har vänt i kodebatten!”

Det har under en tid pågått en diskussion om kossan och dess negativa klimatpåverkan. Ja, den släpper ut metan via matsmältningen. Men jag upplever att den diskussionen börjat tonas ner – och jag tror att det beror på att allt fler har fått upp ögonen för att argumenten mot kon inte är hållbara. Kossan släpper visserligen ut metan, vilket är en växthusgas. Men metan går inte att jämföra med koldioxid som också är en växthusgas. CO₂ är för det mesta fossilt framtagen av människan och har en uppehållstid på flera tusen år. Den metan som kon ger ifrån sig däremot har en kort uppehållstid. Faktum är att mängden metan i atmosfären från kor inte ökar om antalet djur hålls konstant – det bryts hela tiden ner samtidigt som det bildas nytt.

Ny forskning ligger till grund för att IPCC (FN:s klimatpanel) i sin senaste rapport ger stöd för resonemanget ovan. Artrikedomen i betesmarker kan jämföras med regnskogen. Kon är nödvändig för att upprätthålla dessa oaser för biologisk mångfald och förhindra igenväxning. På Berte gård betas ca 50 ha naturbetesmark och

djuren bidrar således till att hålla markerna öppna – men även att dra nytta av det som växer där och omvandla det till mjölk och kött. Dessa marker är inte odlingsbara på annat sätt och kan därför inte bidra till livsmedelsförsörjning utan djurens hjälp.

Kon bidrar även med naturgödsel som är värdefullt att återföra till marken. Den bidrar med näring och organiskt material som bygger struktur och ger bättre förutsättningar för mikroorganismer och maskar i jorden.

Jag ser ingen konflikt mellan vegetabiliska och animaliska livsmedel. Produktionsmässigt hänger de ihop för att skapa en hållbar livsmedelsproduktion.

Kossan är ett fantastiskt djur som inte bara bidrar till allt som jag beskriver ovan. Innan hon till slut blir en slaktkropp levererar hon livsmedel i form av mejeriprodukter under hela sin vuxna livstid.

HENRIK STENSTRÖM, VD BERTE GÅRD

Större biogasmuskler gör oss självförsörjande på el

En större rötchammare och ny omrörning och uppvärmningsteknik ledde till ökat antal producerade kWh – från 20 000 kWh till 30 000 kWh per månad. Med utökad kapacitet är vår ladugård på Vastad självförsörjande på el.

Biogasanläggningen på Berte Gård producerar biogödsel och metangas från kornas gödsel. Metangasen används för att producera el till gården. Biogödseln används på våra åkrar, vilket innebär ett minskat behov av mineralgödsel som har en högre klimatpåverkan på grund av energi-intensiva produktionsprocesser. Dessutom är den rötade gödseln mer lättillgänglig för grödorna.

2021 är första hela produktionsåret sedan vi byggde om biogasanläggningen. I och med att vi byggde en större rötchammare kan vi nu ta hand om all gödsel, som korna producerar, i biogasanläggningen. Faktum är att vi nu "tyvärr" inte kan ta emot någon glassrest från SIA Glass eftersom anläggningen i stort sett utnyttjas till max bara via kogödsel.

“

Att trivas tillsammans är viktigast.

Valentina Tall, djurskötare Berte Gård

Du är ny på jobbet. Vad har varit roligast att ta itu med?

– Jag har jobbat med kor innan, men aldrig i ett robotstall. Så min höjdpunkt var att lära mig arbetet med robot. Eftersom det var helt nytt för mig så var även små eller annars lätta problem lite kluriga... Det är kul att se tillbaka och trots att det bara gått ett halvår har jag kommit in i det riktigt bra.

Hur fungerar personalgruppen?

– Jag är stolt över vilken bra grupp vi är. Vi jobbar jättebra ihop, har en bra gemenskap och viktigast av allt – vi trivs tillsammans. Det är jätteviktigt att trivas med sina arbetskamrater och kunna känna sig glad på jobbet. Vi är ett ganska litet gäng så pandemin har inte känts av så mycket. Några har varit sjuka men då har andra bara hoppat in och jobbat för dem.

Vad tror du om utbyggnaden av gården?

– Om den blir av kommer det att bli både en utmaning och möjlighet. Utmaningen blir för det första att få till en bra ritning av ett stall som funkar för både personal och djur. Sen måste vi utöka djurantalet och få till ett bra djurflöde till robotarna. Möjligheterna är ett bättre och modernare stall, med hälsosam miljö som gör att korna trivs, mår bra och mjölkar mer.

Mångfald – inte enfald!

Mikroorganismer behövs för att bibehålla bra matjord. Insekter krävs för att pollinera grödor och agera naturliga fiender till olika skadedjur. Utan biologisk mångfald kan jordbruket helt enkelt inte producera mat!

Mångfalden har under många år utarmats, i synnerhet i jordbrukslandskap som präglas av monokulturer. Enligt en rapport från FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES, hotas uppemot en miljon av jordens åtta miljoner arter av utrotning. Vilda bin och humlor har minskat över hela världen, vilket till stor del kan kopplas till användning av vissa bekämpningsmedel. Det finns en ökad medvetenhet om hur detta slår mot vår livsmedelsproduktion. Fler och fler aktörer arbetar för att vända utvecklingen. Forskare på SLU har visat att mer variation på åkrarna och i odlingslandskapet gynnar ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Ett sätt är att öka variationen på åkrarna och i odlingslandskapet med diversifiering är att odla flera grödor i växtföljden, så blomremisor, minska jordbearbetningen, tillsätta stallgödsel och skapa och restaurera artrika livsmiljöer i landskapet.

Vi gjorde ett eget litet test på den nyförvärvade marken och den av oss tidigare brukade marken som är angränsade. På båda sidor av gårdesgården som delar fälten växte höstvet. Ca 30 meter in på varje fält grävdes en grop med måttet 25x25 cm. På vår gamla mark syntes gott om rötter och god struktur.

I det hålet hittades ca 15 daggmaskar. På den nya marken hittades endast en daggmask. Resultatet visar hur man genom medvetenhet kan förändra förutsättningarna genom t ex dränering, kalkning, växtföljd och rötad stallgödsel.

Som mjölgård har vi goda förutsättningar att driva ett hållbart jordbruk

- Våra betande kor och kvigor bidrar till ett öppet landskap och gynnar biologisk mångfald.
- Djurens gödsel går till biogasproduktion, där vi får både biogas, som omvandlas till el, och biogödsel.
- Biogödseln används på åkermarken för att ge näring till grödorna och som jordförbättring. Kvävet i biogödsel är mer lättillgängligt för växterna än den obehandlade gödseln.
- Vi lägger stort fokus på att gödsla åkrarna vid rätt tidpunkt och väderlek. Innan vi använder bekämpningsmedel värderar vi nyttan mot insatsen. Vi kontrollerar vilken slags angrepp det är och hur utbrett det är för att optimera preparatval och dos.

För att minimera näringsläckaget från åkermarken praktiserar vi olika lösningar

Det allra viktigaste är att marken är bevuxen så stor del av året som möjligt. Det kan exempelvis ske genom att odla en mellan-gröda som fångar upp näringen och ger bra förutsättningar för kommande gröda. Berte Gårds växtodling, med fleråriga vallar och en stor del av arealen som är höstsådd, innebär att vi kan ha växande gröda på fältet större delen av året. Vi lägger mycket kraft på att underhålla dräneringar, vilket är viktigt för att undvika

ytavrinning och markpackning – men även för att ge förutsättning för bra skördar. Mellan åker och vattendrag har vi anlagt skyddszoner, gräsbevuxna remsor som inte får gödslas eller bekämpas. De vårsådda grödorna som odlades under 2021 led stort av försommartorkan. Då är det extra viktigt att värdera insatserna. Vi valde att inte köra ut sista gödningsgivan i vårveten eftersom vi bedömde att dess förmåga att leverera god skörd var starkt begränsad. Mycket riktigt blev det så illa som vi befarat men proteinet i veten var tillräckligt högt. Det gav alltså svaret på att det kväve som fanns i marken räckte till för att mata fram en kärna med tillräckligt högt protein.

Eftersom vi har mycket vall och höstsådda grödor har vi lite svårt att få i mellangrödor

I stort sett är den enda marken som ligger obevuxen under vintern den som ska sås in som vall under våren. Som ett led i detta sådde vi på hösten 2020 in gräsfrö i höstsådd rågvete. På så vis hade vi etablerat en gröda redan på hösten och marken var således bevuxen under vintern. Målet var att rågveten som "vaknar tidigt" på våren skulle ha kommit så långt att vi kunde skörda den som helsäd runt den 20 maj tillsammans med första grässkörden. Resultatet 2021 var att skördetidpunkten blev fördröjd pga regn fram till mitten av juni. Rågveten hade då blivit lite väl stor och därmed missgynnades insådden. Dock tror vi att insådden tog sig tillräckligt för att leva vidare som vall i tre år. Vi kan mycket väl tänka oss att testa detta igen, men där insådden ska etableras 2022 fanns ett stort behov av dikning vilket har utförts i vinter och därför kunde vi inte höstså denna gång.

Satellitstyrning hjälper oss att gödsla rätt

Gödningsspridaren styrs av satellitbilder som mäter beståndets förutsättningar, vilket innebär att vi kan ge mer gödsel till plantor med större behov och på så sätt få en bättre skörd. Det bidrar också till att proteinnivån i grödan blir jämnare över fältet. Arbetssättet innebär samtidigt att risken för näringsläckage minimeras, vilket gynnar såväl miljö som ekonomi.

Under 2021 har vi kompletterat med Logmaster i alla maskiner. Det är ett system som registrerar alla utförda arbeten på gården och på fälten. Då får vi bättre kunskap och ökad medvetenhet om allt från bränsleförbrukning till tiden som läggs på de olika momenten.

Spannmålsskörden 2021 blev i stort sett normal. Allt vete vi odlade uppfyllde kvalitetskraven för brödvete. Satellitstyrningen var en bidragande faktor i skördeutfallet. Grässkördarna gav god mängd men hade lågt proteinvärde. Rapsen var den gröda som gav bäst utbyte.

Även under 2021 har de lejda körsolorna via maskinstationer använt HVO som bränsle.

Fullt fokus på hållbar energi

Vi arbetar kontinuerligt för att minska vår energiförbrukning och har ställt om till förnybara bränslen och energislag. Innovation tar oss i mål på många punkter. I andra fall är vi pragmatiska och använder det mest hållbara alternativet.

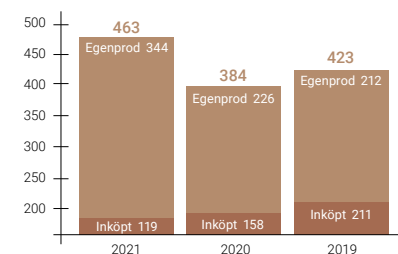
På Berte Gård mjölkas korna i mjölkrobotar. Värmen som bildas när mjölken kyls ner används för uppvärmning av vatten som används till diskning, rengöring och till golvvärmen i personalutrymmen. Under året har vi kopplat in spillvärme från biogasanläggningen. Genom att göra det har vi höjt värmen på vattnet som kommer till varmvattenberedaren från 30 grader till 70 grader.

Alla gårdens fordon drevs till 100% av HVO under 2021. Några mindre lejda körsolor körs av logistiska skäl fortfarande på diesel, exempelvis vid halmpressning. Dessa motsvarar dock endast ca 1,5% av vår totala bränsleförbrukning.

Genom att använda palmoljafri HVO har vi gått ifrån traditionell diesel. Det ska sägas direkt: Vi tycker inte att HVO är en övertygande eller långsiktigt hållbar lösning på koldioxidfrågan – men mycket handlar om att göra vad vi kan göra nu! HVO är dock dyrare vid inköp än dieselolja och vi får heller inte del av den skattereduktion som jordbruk får vid användning av diesel.

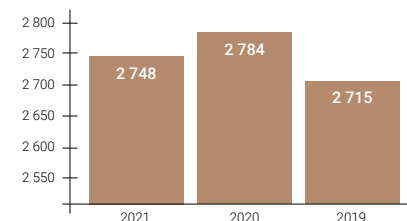
Berte Gård skickar all plansiloplast till återvinning. Våra avfallssiffror i övrigt redovisas tillsammans med Berte Qvarn.

ENERGIFÖRBRUKNING (MWh)

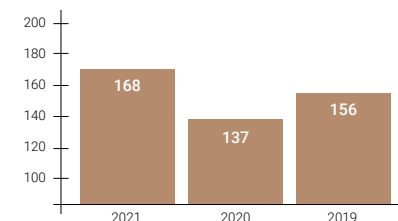

48 MWh såld el 2021 (Överskott från biogasanläggningen)

MJÖLKPRODUKTION (ton)

ENERGIANVÄNDNING PER TON (kWh/ton)

Berte Gårds klimatavtryck

DE TRE VIKTIGASTE RESULTATEN FÖR ÅRET KAN SAMMANFATTAS SÅ HÄR:

De totala utsläppen (scope 1&2+3) från Berte Gård år 2021 uppgår till 2 796 ton CO₂e. Det är en liten ökning jämfört med 2020 – men något lägre jämfört med 2018 och 2019.

Scope 1&2-utsläppen motsvarar drygt 70% av gårdens totala utsläpp.

De totala utsläppen ligger på ungefär samma nivå trots att gårdens produktion ökat med 7% mellan 2019 och 2021. Att använda 2018 som jämförelse för produktionen lämpar sig dock inte eftersom det var ett år med extrem torka.

Produktion av mineralgödselkväve orsakar utsläpp av lustgas, vilket kan minskas om gödselproducenten installerar speciell utrustning. På marknaden finns BAT-gödsel med garanti om att ha ett utsläpp av lustgas under en specifik nivå. Berte Gård har sedan år 2020 använt sådan mineralgödsel och därför har nya emissionsfaktorer använts för 2021.

Beräkningarna för 2020 har också uppdaterats eftersom övergången skedde detta år. Detta minskar de totala utsläppen från gården med cirka 250 ton CO₂e/år, vilket 2021 motsvarar cirka 7% av gårdens utsläpp och 0,3% av Bertegruppens totala utsläpp (scope 1&2+3).

Under 2021 har kalkning av åkermark utförts vilket ökar klimatutsläppen med 57 ton CO₂e, detta motsvarar 2% av gårdens utsläpp. Detta utsläpp skulle kunna fördelas över flera år då kalkning inte utförs årligen, men vi har valt att bokföra hela utsläppet på det år då kalkningen genomfördes, det vill säga 2021.

Jämfört med referensåret 2018 har utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd produkter från gården sjunkit med 27% – men då ska man ha i åtanke att det var ett år med extremt låga skördar på grund av en lång torkperiod. Från 2019 visar klimatindikatorn* ändå en sjunkande trend. Det beror på övergången till BAT-gödsel.

** Bertegruppens indikator, används för att följa klimatutsläpp i förhållande till producerad mängd produkt. Klimatindikator = totala avtrycket/ total mängd producerad produkt.*

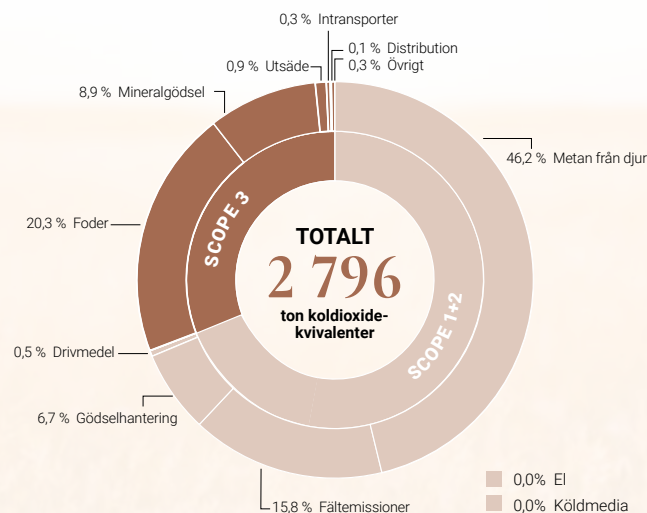

DEL 1

DEL 2

BERTE GÅRDS KLIMATAVTRYCK 2021

Uppdelat på scope och kategorier.

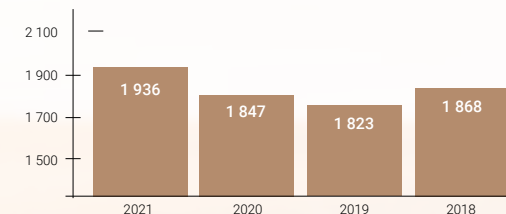
Möjligheter till utsläppsminskningar

Möjligheter för minskat klimatavtryck framöver är fortsatt produktivitet och effektivitet med avseende på ex insatsvaror, övergången till helt fossilfritt producerat handelsgödsel och att följa forskning och utveckling kring exempelvis teknikutveckling av lantbruksmaskiner, odlingsmetoder, sortförädling, foderstater och utveckling av fodertillsatser som minskar metanavgången från korna. En viktig del i detta arbete är vårt projekt på väg mot fossilfri mångfaldsgård.*

* Läs mer på sidan 20.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år

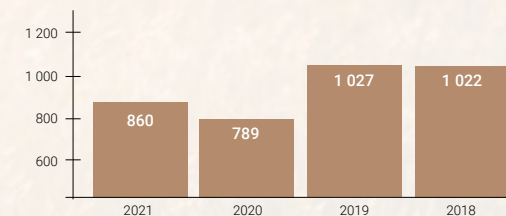
Scope 1&2

Jämfört med tidigare år har scope 1&2 ökat något 2021 vilket beror på ökad användning av kväve (vilket leder till ökad lustgasavgång från omsättning av kväve i marken).

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år

Scope 3

- Scope 3 sjönk 2020 för att öka något igen 2021. Minskningen 2019 till 2020 beror på övergången till BAT-gödsel medan ökningen mellan 2020 och 2021 beror på ökad användning av kväve, eftersom den brukade arealen ökade.
- Klimatutsläppen från inköpt foder (som bidrar till en stor andel av scope 3) ligger konstant på ungefär samma nivå, förutom 2019, då de var lite högre.

Mjolkproduktionen återfinns här: [klicka här](#)

”Vi måste utvecklas i samklang med våra kunder.”

Vi har också påbörjat vårt vattenkraftsprojekt som ska ge oss 30–40% av vårt totala elbehov när det står klart under 2023.

Fredrik Nilsson, VD

Fredrik Nilssons år som VD för Berte Qvarn har i hög grad präglats av två saker: Ett oberäkneligt väder som drabbat bönderna och en pandemi som påverkat kunderna.

Skördeåret blev inte optimalt, eller hur?

– Nej, tyvärr. Spannmålsskörden i Sverige 2021 var knappa 5 miljoner ton – och det är lägre än femårssnittet. Det regnade helt enkelt för mycket under vårbruket och var för varmt vid fel tillfällen under säsongen. Prognoserna såg bra ut på förhand, men tyvärr har vädervariationerna orsakat råvarubrist och det påverkar naturligtvis prisnivåerna i hela branschen, liksom en enorm efterfrågan på råvaror internationellt sett. Dessutom vill vi gärna köpa spannmål som är odlat så nära vår anläggning som möjligt – men det har varit svårt detta skördeår, vilket bidragit till lite längre transporter.

Men den nya Havreqvarnen är väl ett desto större glädjeämne?

– Ja, verkligen. Det är ett mycket väl genomfört projekt. Tidplanen har hållits otroligt bra och våra produkter har fått väldigt bra mottagande. Vi har ju ett nära samarbete med Oatly när det gäller Havreqvarnen och det är en aktör som har höga ambitioner när det gäller hållbarhet. Där vill vi hitta nya sätt att gemensamt bidra till rätt utveckling.

Hur har ett andra år med Covid-19 påverkat er?

– Bertegruppen har upplevt olika effekter. SIA Glass fick ju ett glädjande uppsving när det gällde konsumtionen av glass, men vi märkte snabbt att brödbiten på lunchrestaurangen försvann. Vår försäljning från veteqvarnen gick självklart ned, men fram emot sensommaren började det tack och lov lättas lite för kundgrupper som restauranger och bagerier. Förr eller senare ska väl allt vara som vanligt igen.

Vad vill du lyfta när det gäller ert hållbarhetsarbete?

– Vi fick vårt miljötillstånd under sommaren efter drygt två års hårt arbete. Det gäller hela Berte Qvarn och är något som måste finnas för en anläggning med vår volym. Vi har också påbörjat vårt vattenkraftsprojekt som ska ge oss 30–40% av vårt totala elbehov när det står klart under 2023. En nyckel till det tillståndet är den sluttande vattenväg som byggts för fiskar och andra vattenlevande varelser – och som glädjande nog ser ut att fungera precis som den ska.

Men du klev av som qvarn-VD vid årsskiftet?

– Ja, det var ett beslut som växte fram under hösten. Berte Qvarn växer och då måste vår organisation också växa. Jag har hållit på med spannmål parallellt med uppdraget som VD och har känt att det har blivit för mycket. Nu ska jag koncentrera mig på att jobba med spannmålsdelen och så kommer en ny kraft in utifrån i form av Karolina Aldén, som blir min ersättare på VD-posten.

Hur ser du på den närmaste framtiden?

– Det är viktigt att vi fortsätter utvecklas i samklang med våra kunder – både affärs- och hållbarhetsmässigt. Och när det gäller hållbarheten blir utmaningarna allt tuffare. Lågt hängande frukter är lätta att plocka, men komplexiteten ökar i takt med att man blir bättre på att hantera sina avtryck!

Hållbara qvarnhändelser från 2021

Beviljat miljötillstånd

I takt med att Berte Qvarn vuxit de senaste åren har vi närmast oss gränsen för att behöva ansöka om miljötillstånd för vår verksamhet.

Vi påbörjade arbetet med underlaget redan 2018 och det har varit en omfattande och genomgripande process. Vi har gjort bullermätningar, stoftmätningar, sett över avlopp och kemikaliehantering.

Vårt läge nära Suseån gör att vi behövt vara säkra på att inte något från vår verksamhet ger negativ påverkan.

Vid halvårsskiftet 2021 fick vi äntligen vårt tillstånd beviljat.

BRÄNSLEFÖRBRUKNINGEN

För egna tunga fordon har bränsleförbrukningen fortsatt att minska. Andelen som vi transporterar med biogas har ökat.

FORDON

Vi har fortsatt att förnya vår fordonsflotta genom att beställa vår andra biogaslastbil.

Den nya Havreqvarnen har utökat sortimentet och ger våra lantbrukare möjlighet att få in havre som omväxlingsgröda.

FISKVÄG

Under 2021 har vi öppnat upp den nya fiskvägen i Suseån och arbetet för att ersätta den gamla turbinen med en ny har fortsatt.

JÄRNVÄGSTRANSPORTER Vi transporterade

8100 ton mjöl
på detta sätt, vilket är

12% av vår totala volym

Nyckeln till hållbarhet är samarbete

Utvecklingen mot hållbarhet kommer inte av sig själv, den är inget vi "fixar" med några enkla insatser. Det blir allt tydligare ju mer vi jobbar med vår verklighet idag. De "lågt hängande frukterna" plockas relativt snabbt, men sen blir det svårare. En viktig del i hållbarheten är att alla i kedjan hjälps åt om vi ska nå de högt ställda kraven för att hålla oss inom 1,5-graders-målet. Men det innebär också att kostnader måste flyttas med i kedjan – annars blir det obalans och problem med försörjningen.

Våra kunder och leverantörer är såklart väldigt viktiga i vårt arbete mot ökad hållbarhet. Långsiktiga samarbetspartners tror vi är grunden till att nå framgång för alla parter! Att vi arbetar nära leverantörer för att säkra spårbarhet och tillgång är en viktig faktor i värdekedjan.

Via Berte Gårds och Berte Qvarns projekt På väg mot Fossilfri Mångfaldsgård jobbar vi med att i praktiken prova oss fram och utmana oss själva på vägen mot ökad hållbarhet. För utmanande är det att hitta sätt att minska klimatavtrycket på livsmedel. Vi kan dessutom inte göra detta utan att ha ambitiösa kunder som medspelare. Helt klart har vi blivit inspirerade av det utökade samarbetet med Polarbröd! Det är lätt att missa den biologiska mångfalden när man börjar följa värden på klimatavtryck, men den delen har vi involverat i projektet, den finns hela tiden med som en viktig del.

Vår havreqvarn var klar att tas i bruk i februari 2021 och efter lite testkörningar har den levererat enligt förväntan. Det

är en fantastisk anläggning! Här har vårt samarbete med Oatly blivit en grund för konceptodling av havre hos odlarna där ambitionen är ett ökat engagemang i hållbarhet. Möjligheter för odlarna att aktivt medverka kommer att bli än tydligare de kommande åren.

Under året har vi initierat ett samarbete med Fazer där ambitionerna inom hållbarhetsområdet är en bärande faktor. Här kan vi lyfta fram att de odlare vi har som leverantörer inte stråförkortar sina odlingar.

Det svenska jordbruket är långt framme internationellt när det gäller hållbarhet och vi har fördelar i form av klimat och vattentillgång när det gäller spannmålsodling. Att ta en hög skörd per ytenhet är avgörande eftersom all odling ger ett klimatavtryck. Här kommer växtförädlingen in som en viktig faktor. Avkastning kopplad till växtnäringseffektivitet kan hjälpa till – däremot kan vi inte påverka grundläggande förutsättningar som jordmån, klimat och tillgången på vatten vid rätt tillfälle.

“

Bertegruppen
delar vår
hållbarhetsvision.

Cindy Kite är hållbarhetschef på Polarbröd. För henne är medarbetare på Berte viktiga samarbetspartners och bollplank i flera olika frågor inom hållbarhet och innovation.

Berte blev en av era prioriterade leverantörer för några år sedan. Hur gick det till?

– Det började med att vi köpte mindre mängder spannmål från Berte Qvarn och från första början var vi mycket nöjda med råvarorna, men också med relationen. För mig var känslan "detta gäng vill jag verkligen kroka arm med".

Så samarbetet fungerar som det ska?

– Ja, verkligen. Medarbetarna på Berte är kunniga, duktiga och mycket lyhörda vad gäller våra behov och ambitioner för framtiden. Det gäller inte minst hållbarhetsområdet. Bertegruppen utgår precis som vi från Framework for Strategic Sustainable Development, som bygger på vetenskapligt baserade hållbarhetsprinciper för att stegvis nå full hållbarhet. Det betyder att vi pratar samma språk och jobbar på samma vis.

Ni delar också tankarna kring "fossilfri mångfaldsgård"?

– Ja, det är en vision som Polarbröd kom med för några år sedan och som handlar om att bedriva jordbruk fossilfritt och som sätter markbördighet och biologisk mångfald i centrum. Det är fantastiskt och inspirerande att Berte agerar och omsätter den visionen till praktik – och därmed också visar vägen för andra. Jag har flera projektidéer och ser verkligen fram emot ett fortsatt samarbete!

I mitten av januari stod vår nya havreqvarn klar för uppstart och testkörning. Under de första 14 dagarna kördes qvarnen med halv kapacitet och alla funktioner checkades av och detaljer trimmades in. Den första leveransen till Oatly skedde i slutet av januari och efter godkännande så startade full produktion från och med februari.

Under året har vi haft tre omgångar med utbildning och intrimning, allt för att våra medarbetare skall känna trygghet och få förståelse för både resursutnyttjande och optimal slutkvalitet. 2021 var ett fantastiskt år att göra en startup då råvaran från skörd 2020 kanske var den bästa havren i historien, sett till kvalitet och mängd. Detta i kombination med ny toppmodern utrustning och kunskapshungriga medarbetare gjorde att hela uppstarten/intrimningen fungerade perfekt. Ja, så bra att året innebar rekord i såväl utbyte (mängd kontra skal) som energiutnyttjande.

Skörden 2021 var dock motsatsen och ställde högre krav på både anläggning och personal. Men trots förutsättningarna blev det bättre än befarat och mätetalen är trots allt bra även detta skördeår.

I tankar och utförande har fokus hela tiden varit att göra anläggningen så effektiv som möjligt både med bemanning och energiförbrukning. I dagsläget är havreqvarnen belagd med 35% av dess årskapacitet och bemannas av 2 personer.

Vi är stolta över att ha Europas finaste och effektivaste havreqvarn i drift och att den presterar precis vad vi önskat gällande effektivitet, hygien och kvalitet. Ett spännande 2022 väntar oss då havre inte bara är en trend utan också vägen till en hälsomässig och hållbar livsstil. Så ni som läser detta, i morgon är det havregrynsgröt som gäller!

Gärna sortförädling – men inte stråförkortning!

Stråförkortningsmedel har tidigare varit tillåtet för råg men förbjudet för övriga spannmål i Sverige. Sedan 2011 tillåts det i all odling eftersom de gemensamma EU-reglerna tillåter det. Det är beklagligt. Forskning har visat att djurs reproduktion kan påverkas även av mycket låga halter av stråförkortningsmedel. Det finns även en risk att det kan påverka människors hälsa och att det kan ha hormonstörande egenskaper.

Berte Qvarn är drivande och delaktig i sortförädling generellt. Vi arbetar nära sortförädlarna och vi är delaktiga i mycket av det arbetet som görs i Cerealtekniska Föreningen, där vi är representerade och mycket aktiva. Vi har egna utvecklingsodlingar där vi kan skala upp sorten till en tillräcklig volym för att säkerställa att den fungerar i praktiken.

“

Jag kan bara
summera året med att
jag ÄR där jag trivs!

Annika Pettersson, laboratorieassistent, Berte Qvarn

Vad har präglat ditt 2021?

– Att året var mitt första på Berte Qvarn och det har naturligtvis varit mycket nytt att ta in för mig. Jag har inte minst satt mig in i grunderna på labbet och utifrån det byggt vidare.

Som medarbetare på labbet har det väl handlat om många tester?

– Ja, det är åtskilliga analyser som genomförts, men det är en viktig del av ett roligt jobb och det finns en gedigen mjölbänk att luta sig mot för att vara än mer trygg med kvaliteten på våra mjölsorter ut till kunderna.

Vad är det enskilt starkaste minnet?

– Skörden var något många pratade om som en intensiv men glädjefylld period – och verkligen, vilken intensitet det blev under den insatsen! Det påminde mig om min barndoms skördetider med allt från glada leverantörer till sena kvällar och snabbt sammanstrålade skördemåltider. Känslan kan beskrivas som 'I fäders spår för framtids skördar' – för att använda och omvandla ett känt uttryck – och jag kan bara summera året med att jag ÄR där jag trivs!

Mer el och gladare fiskar

Under 2021 har vi på allvar startat upp vårt projekt med att utöka vår vattenkraft och komma närmare vårt mål på hållbar processenergi. Samtidigt har Suseåns fiskar fått en ny och bättre väg för sin vandring.

Suseåns vattenflöden har fördubblats jämfört med när nuvarande turbin byggdes. Det beror på större årsnederbörd, hårda ytor som exempelvis motorvägen, dränering av åkrar samt en uträtning av ån. Här finns alltså kapacitet för mer hållbar energi.

2012 startade vi därför ett projekt för byggnation av ett nytt och modernt vattenkraftverk med bättre verkningsgrad som kan ta tillvara nuvarande vattenflöde och förbättra fiskvägarna. Under 2018 fick vi en beviljad vattendom och under 2019–2020 pågick projektering.

Årets huvudsakliga arbete var att anlägga en ny modern fiskväg förbi fallet. Ambitionen har varit att återställa den naturliga faunan till vad den var innan kvarndriften inleddes på vår plats – för 453 år sedan. Vi har under året rivit ut den gamla laxtrappan samt även knackat bort berg för att ta bort begränsningar vid stora flöden.

Viktiga egenskaper för en bra och funktionell fiskväg är lagom lutning, rätt flöde samt ett naturligt strömmande flöde och kontrollerad vattenhastighet. Endast då kan man få en bra funktion för hela biologiska faunan i vattnet (lax och öring men även svagsimmande fisk som nejronöga och dyliskt).

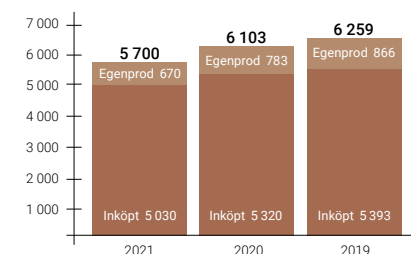
Vi har därför flyttat mynningen till fiskvägen 20 meter upp i å-fåran och avskärmat med en lång vägg för att skapa en kanal med jämn lutning och garanterat vattenflöde. För att skapa en naturlig fors och rätt vattenhastighet har stora stenar dubbats fast och på så sätt skapat naturliga strömmar men även vilozoner för fisken. Nedre delen av fiskvägen är styrd så att inloppet ligger i riktning med utlopp för framtida turbin då fiskar styr mot strömmande vatten.

Hela fiskvägen är utförd för att smälta in i vår omgivning på ett naturligt sätt. Under 2022 kommer projektet att gå in i fas två vilket innebär utrivning av gamla vattenkraften samt byggnation av ny anläggning. Avtal har tecknats med Turab om leverans av en svensktillverkad turbin med bästa verkningsgrad. Vi ser fram emot ett fortsatt spännande kapitel i projektet!

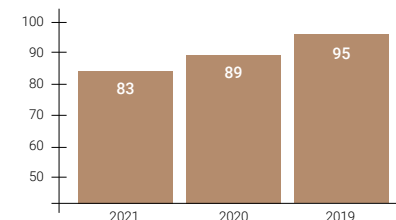
Är vattenkraft en hållbar energi?

Vi i Bertegruppen har alltid svarat ja på den frågan – men det viktiga är att inte bara titta på produktionen av el utan hela kretsloppet, inklusive påverkan på faunan. Vid vår tänkta byggnation har vi utrett hur den biologiska mångfalden och faunan i vattnet påverkas – och om den till och med kan förbättras. Genom att anlägga effektiva och "naturliga" fiskvägar anpassas flödet för alla arters vandring – och ett grundligt hållbarhetstänk kring både materialval och miljön runt omkring gör att vår vattenkraft definitivt kan klassas som tillförsel av hållbar energi. En modern och uppdaterad vattendom säkerställer detta.

ENERGIANVÄNDNING (MWh)

ENERGIANVÄNDNING per ton (kWh/ton)

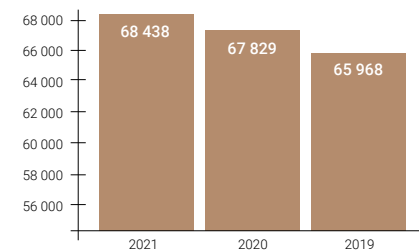
För att jämföra svinn/avfall med den totala mjölproduktionen under de senaste tre åren – [klicka här](#).

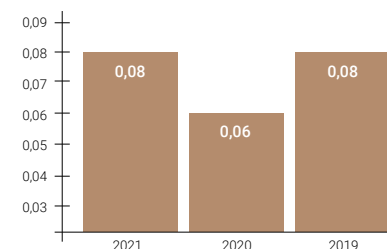
Vi maximerar vår råvara

Berte Qvarn har nästan inga restprodukter. Det som inte blir mat för människor blir i stället foder till djur och en väldigt liten del – under 2021 endast 0,08% – går till biogas. Vi strävar efter att få ut så mycket som möjligt från varje kärna och att maximera det som blir mat för människor.

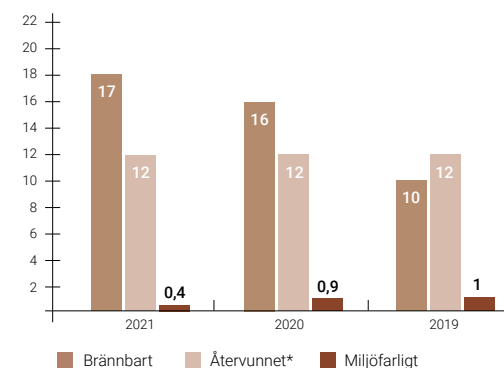
TOTAL PRODUKTION (ton)

SVINN (% av total produktion) Avfall som går till biogas

AVFALL (ton)

* Well, hård- & mjukplast, metall i Berte Qvarn och Berte Gårds brännbara avfall redovisas tillsammans.

Hållbara leverantörer – en självklarhet

Berte Qvarns inköbspolicy och uppförandekod beskriver de krav vi ställer på våra leverantörer och ska undertecknas vid varje avtal. Våra leverantörer är svenska och följer svensk lagstiftning avseende personal, djurhållning och miljö.

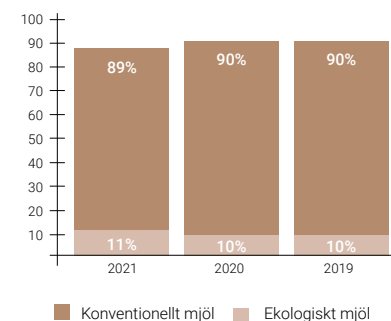
Spannmål som levereras av lantbrukarna ska vara odlad på egenbrukad mark, i det egna företaget. Vårt årliga mål är att genomföra 30 bedömningar hos våra spannmålsleverantörer. Det målet uppnådde vi under 2021, liksom under de fem föregående åren.

Vår hållbarhetsambition inkluderar även våra kunder

Vi vill leverera produkter som uppfyller våra kunders krav på hållbarhet, kvalitet och spårbarhet. Vi vill också samarbeta för att minska svinn och transporter. Samtidigt kämpar vi med att ständigt väga våra ambitioner med kundernas krav på rätt pris. "Från Sverige"-märkningen är också högt prioriterad för många av våra kunder eftersom det är en viktig fråga för deras kunder – slutkonsumenterna.

Nära kontakt med leverantörer och ett väl utvecklat samarbete med våra kunder kännetecknar Berte Qvarn. Vi säljer i princip enbart till andra företag – som exempelvis bagerier – och bistår kunderna att optimera sina processer för att minska svinn. En viktig del i vårt hållbarhetsarbete är att hjälpa våra affärspartners att stärka sitt hållbarhetsarbete.

FÖRMALNING (%)

SVENSKA RÅVAROR (%) 2021

100%

Svenska råvaror 2020 och 2019 var 100%.

Berte Qvarns klimatavtyck

Berte Qvarns klimatpåverkan

Största delen av qvarnens klimatpåverkan kommer från lantbrukarnas odling av vete, råg och havre – och där är det lustgasavgång från omsättning av kväve i marken, produktion av mineralgödsel och dieselanvändning till maskiner på fältet som står för de största bidragen.

Under 2021 har Berte Qvarn fortsatt med att samla in uppgifter från odlare för att kunna följa hur klimatpåverkan är från de odlare vi har kontrakt med. Insamlade data bearbetas av RISE och tas med i det samlade klimatavtrycket för Berte Qvarn.

Fyra viktiga åtgärder 2021:

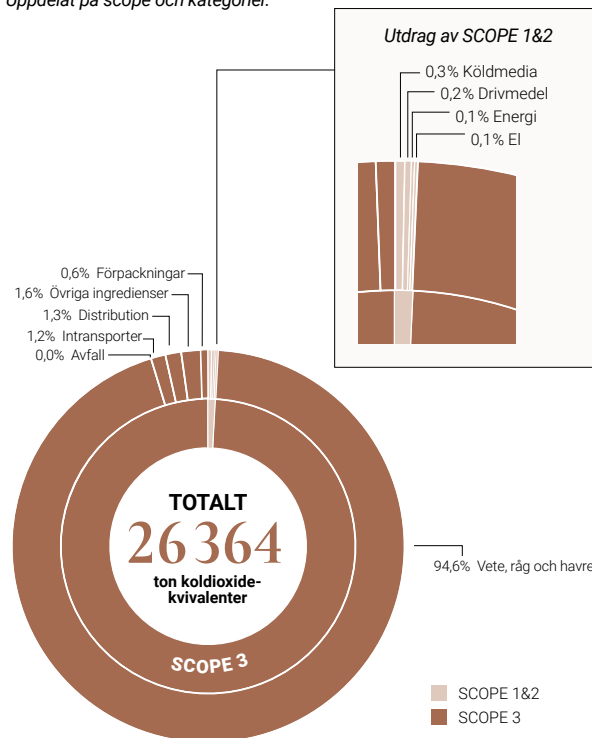
- Under 2021 fortsatte vi vårt arbete med att modernisera fordonsparken och beställde vår andra biogaslastbil.
- Arbetet med järnvägstransporter har fortsatt att utvecklas och vid årets slut hade 8100 ton mjöl fraktats på järnväg.
- För åkerier som anlätades krävdes EURO-klass 6. Vid lägre EURO-klass skedde ett avdrag på fraktersättningen.

Att de totala utsläppen sjunkit beror på att utsläppen i scope 3 minskat, och det i sin tur beror på de inventeringar av odlardata som gjorts under 2020 och 2021. Det har resulterat i att schablonvärden för klimatavtrycket för inköpt spannmål har kunnat ersättas av lägre klimatavtryck som beräknats utifrån enkätsvar från spannmålsleverantörerna om hur odlingen har gått till.

Utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd mjöl har minskat med 6% från 2018 till 2021 trots att produktvolymen har ökat. Det beror på att utsläppen i scope 3 har minskat mer än produktvolymen ökat.

BERTE QVARN KLIMATAVTRYCK 2021

Uppdelat på scope och kategorier.

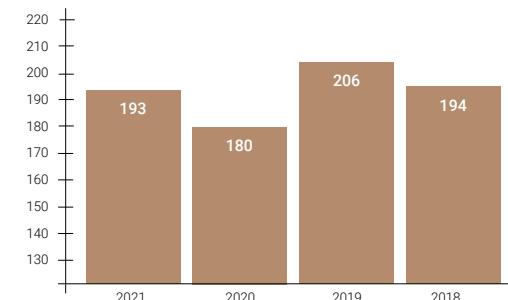
Möjligheter till utsläppsminskningar

För att minska vårt klimatavtryck fortsätter vi jobba tillsammans med våra spannmålsleverantörer för att minska avtrycket i odlingen. Några exempel på insatser som skulle minska utsläppen är ökad användning av biobränslen, övergång till fossilfritt producerat handelsgödsel och ökad kolinlagring, en viktig del i detta arbete är vårt projekt På väg mot fossilfri mångfaldsgård.*

*Läs mer på sidan 20.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år

Diagram scope 1&2

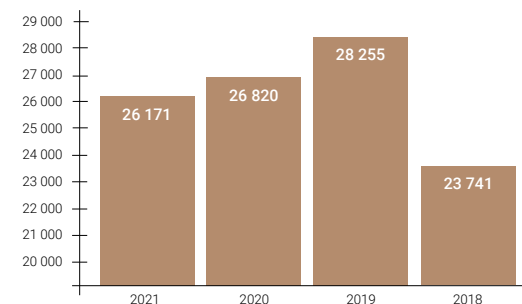

De totala utsläppen från Berte Qvarn år 2021 var 26 364 ton CO₂e (scope 1&2+3). Utsläppen ökade mellan 2018 och 2019 och har därefter sjunkit. Samtidigt har produktvolymen under samma tid ökat.

Inom scope 1&2 har inköpen av drivmedel minskat 2021 medan utsläppen från köldmedia ökat. Det är värt att konstatera att scope 1&2 utgör mindre än 1% av de totala utsläppen (scope 1&2+3).

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år

Diagram scope 3

Utsläppen inom scope 3 utgör över 99% av Berte Qvarns totala utsläpp – och inköpen av spannmål står för 95% av utsläppen i scope 3.

För att jämföra mjölproduktion – [klicka här](#).

”Vi har fått genomslag för vår svenska hållbarhetsprofil.”

SIA Glass går som tåget rent ekonomiskt. Men VD Stefan Carlsson kan också se tillbaka på ett år med miljömässiga och sociala hållbarhetssteg i rätt riktning.

Ännu ett framgångsrikt år försäljningsmässigt – är det en pandemieffekt?

– Det är svårt att bevisa, men det är högst troligt. Marknaden växte med 11% under det första pandemiåret och med ytterligare 5% under 2021, där det heller inte finns några speciella väderomständigheter att peka på som förklaring. Men för vår del tror jag att vår hållbarhetsprofil också bidragit, vi har fått genomslag i konsumentledet för det faktum att vi tillverkar all vår glass i Sverige och inte med hjälp av fabriker i Frankrike, Tyskland eller Slovenien.

Och med en hög andel svenska råvaror?

– Ja, vi ligger på 83% inhemska råvaror just nu och skruvar på alla parametrar för att komma ännu högre. Målet är att 90% av våra produkter ska kunna märkas med ”Från Sverige”-loggan. Men det är tufft eftersom råvaror som kakao, vanilj och mango måste hämtas in utifrån. Förpackningssidan är också en stor utmaning för oss.

Ja, hur går det? Kan ni komma ifrån ert plastberoende?

– Vi har kämpat hårt för att hitta alternativa lösningar, men har faktiskt tillfälligt tryckt på pausknappen. Experter på AFRY har hjälpt oss analysera och räkna på vad nästa steg bör vara – och deras slutsats är att vi ligger så långt fram att vi i stället kan avvakta teknikens ytterligare utveckling och jobba med andra hållbarhetsbitar. Vår gemensamma konklusion är att plastförpackningen trots allt är outstanding rent kvalitetsmässigt

och att återanvändningsgraden är imponerande hög. Många av våra tomma byttor används trots allt 2-30 ggr till – som allt från matlåda till förvaring av legobitar.

Under 2021 har spaden satts i marken för en ny fabrik. Hur hållbart är det?

– När den står klar i augusti 2023 hjälper den oss såväl ekologiskt och ekonomiskt som socialt. Den höga efterfrågan på glass gör att vi tvingas jobba i 4-skift just nu och det är inte optimalt för våra medarbetare. Den nya anläggningen innebär att vi ska kunna gå ner till 2- och 3-skift, samtidigt som satsningen kommer att vara både energieffektivare och snålare när det gäller exempelvis vattenförbrukningen.

Ni har sålt av era lastbilar också. Varför?

– För att transporter inte bara ska vara så korta som möjligt utan också så effektiva det någonsin går. Så nu har vi stängt vår depåverksamhet för gott och tagit vårt slutgiltiga steg mot 100% grossistleverans. Det är mycket bättre att vår glass levereras tillsammans med andra varor än att vi kör runt med våra produkter separat.

“Föreningslivet har en oerhört viktig roll för Sveriges sociala hållbarhet. Det vill vi naturligtvis stötta!”

Stefan Carlsson, VD

Ni har lanserat När livet leker-sponsringen under året. Vad är det?

– Det är ett nationellt sponsringsprojekt för eldsjälarna i föreningar, så som schackföreningar, simsällskap och handbollsklubbar, som kan ansöka och 8-10 vinnare per år får varsitt stort glasskalas och en del av sponsringssumman på 300 000 kronor. Känns oerhört kul att ge den här möjligheten till uppmärksamhet och bidrag till klubbkassan. Föreningslivet har en oerhört viktig roll för Sveriges sociala hållbarhet. Det vill vi naturligtvis stötta!

Viktiga händelser från året som gått

- Under sommaren återkallade vi fyra produkter innehållande ett stabiliseringsmedel som en leverantör funnit etylenoxid i.
- Strategi för social sponsring har arbetats fram under året och i början av 2022 lanseras "När livet leker sponsringen". Med den vill vi hylla och stötta några av alla fantastiska förebilder i det svenska föreningslivet som bidrar till att alla barn får vara med och leka.
- Samarbete med barn och unga i vårt närområde: Elever från Slöingeskolan åk 5 har utvecklat miljön i och runt glassbutikens och skapat roliga evenemang för stora och små!
- Engagemang och mentorskap med sex UF-företag och KomTeks teknikkurser för barn i grundskolan får nytta av förpackningar.

NY MATSAL
har lett till bättre och
trivsammare miljö för
medarbetarna.

SIA GLASS

Andelen Sverige-märkta
produkter är nu

48 av 118

och andelen svenska
ingredienser är 83,6%

SIA GLASS

60 ÅR
2021

På grund av pandemin är kalaset
framflyttat till sommaren 2022

Tack vare fortsatt fokus på
effektivitet och struktur kan
vi redovisa ett ekonomiskt
rekordresultat även 2021 och

99,5 %
leveranssäkerhet

SIA GLASS

**UTBYGGNAD AV
GLASSFABRIKEN ÄR
PÅBÖRJAD**

Tas i drift hösten 2023
och när allt är klart
dubblas vår kapacitet!

Förpackningsfrågan – i ständigt fokus för SIA Glass

Ska vår nuvarande plastförpackning i plast fasas ut? Ska vi gå över till växtbaserad plast? SIA Glass förpackningsgrupp har analyserat möjligheterna. Men när vi väger in alla aspekter kvarstår plastburken som bästa alternativet – ren polypropen-plast ger bäst möjlighet till materialåtervinning.

Förpackningens viktigaste uppgift är att skydda livsmedlet/glassen och minimera svinn – hela vägen från produktion tills kunden förhoppningsvis ätit upp all glass! Här är plastburken än så länge det bästa alternativet. Vi följer utvecklingen av

nya typer av förpackningar som kan leva upp till våra krav, men vi vet också att konsumenterna återanvänder vår burk frekvent till matlåda eller förvaringsbox. Därför var fokus under 2021 mer på ett cirkulärt tänk kring plastburken, med

informationskampanjer om hur konsumenterna kan återbruka burken och hur viktigt det är att lämna burken till återvinning när man inte längre har användning av den.

För att uppmuntra våra konsumenter att återanvända och återvinna förpackningarna införde vi en egendesignad "återanvändningssymbol" på alla plastförpackningar. Under året genomfördes dessutom en influencer-kampanj med olika lustfyllda och fantasifulla återbruksinnovationer, för att inspirera glassälskare att återanvända burken på roliga och smarta sätt när glassen är slut.

För att minimera användningen av plast har vi flera gånger under årens lopp minskat mängden och därmed gjort plastburkarna tunnare. För att möjliggöra materialåtervinning har vi vit plast i våra plastförpackningar och lock, burk samt etikett består av ren polypropen-plast. De är därmed materialåtervinningsbara.

Vi har fortsatta utmaningar med stycksaksförpackningarna. OPP-plasten runt strutar och pinnar är ett material som det i dag saknas efterfrågan på för återvinning i Sverige. Vi har skrivit under DLF:s plastinitiativ med målsättningen "att de plastförpackningar som medlemsföretagen sätter på marknaden ska gå att materialåtervinna". För att nå upp till det målet behöver vi alltså hitta en annan förpackningslösning för våra stycksaker, alternativt börja sortera ut och materialåtervinna OPP, vilket troligen kommer att börja göras 2023 (enl FTI).

Under året har vi gjort provkörningar med pappersfilm i stället för plast – men miljönyttan är tveksam eftersom även pappersförpackningar består av en blandning av papper och plast. För att fungera i vår produktion skulle det dessutom krävas stora investeringar för att kunna byta till pappersfilm.

Returplastinblandning i den krympfilm som används för att hålla ihop flerpackskartonger är 60% och samma andel gäller innehållet i pallhuvorna. Det bidrar positivt till att öka efterfrågan på återvunnen plast. För att öka materialåtervinningsgraden för mjukplast har vi under året börjat sortera transparent och färgad mjukplast var för sig. Ett litet steg men vi gillar att göra det vi kan!

Vi får aldrig nog av råvaror från Sverige!

Andelen svenska råvaror i våra produkter uppgår nu till 83,6% och vi strävar efter att ha svenska råvaror så långt det är möjligt. De dominerande ingredienserna i vår glass är grädde, skummjolk och socker som kommer från svenska kor och sockerbetsodlingar.

SVENSKA RÅVAROR (%) 2021

83,6%

Svenska råvaror 2019 var 83%.

48 av 118 aktiva produkter har **Från Sverige-märkning** = 53% av såld glassvolym.

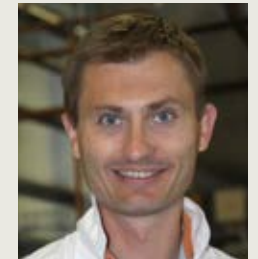
Svenska råvaror är som regel producerade med högre miljömässig och etisk hänsyn än råvaror från många andra länder, men det finns fortfarande utmaningar för mjölken, grädden och sockret även om de är producerade i Sverige. Ett fokusområde i vår hållbara affärsstrategi är att säkra tillgången på hållbara råvaror som produceras såväl i Sverige som i andra delar av världen, nu och på lång sikt.

SIA Glass gräddglass tillverkas av 100% svensk färsk grädde (fysisk spårbarhet). Mjölken, som kommer från Berte Gård och gårdarna Gammelstorp och Hagelsrum, levereras till Arla som i sin tur levererar grädde till SIA Glass (massbalans). Dessutom levererar Gäsene Mejeri svensk färsk grädde direkt till SIA Glass (fysisk spårbarhet).

Ursprungsmärkning är en viktig aspekt för många av våra kunder. Under 2018 började vi använda "Från Sverige"-märkningen. Av 118 aktiva produkter är 48 stycken registrerade med Från Sverige-märkningen – vilket motsvarar 53% i volym såld glass.

“

I Halland bor sylten och glassen nästan grannar.

Marcus Bjurklint är VD på det halländska familjeföretaget Hafi. Han har ett nära samarbete med SIA Glass som leverantör – både geografiskt och personligt.

Hafi och SIA Glass har en lång gemensam historia, eller hur?

– Ja, min farfars första jobb var på Berte Qvarn i slutet på 1920-talet, så redan där startade samarbetet och det ömsesidiga förtroendet. Hafi har producerat sylt sedan 1938 och vi fick förfrågan från Olof Stenström när han bestämde sig för att starta glassfabrik i Slöinge.

Vad är det ni levererar till glassfabriken?

– Framför allt beredningar gjorda av svenska bär, vilket gläder oss. 80% av vår produktion utgörs av svensk bär-råvara. Det är bara 8 km mellan våra produktionsanläggningar – och däremellan en odlare som förser Hafi med jordgubbar som vi gör sylt av till SIA Glass. Det kallar jag ett gott lokalt samarbete.

Hur ser du på din kunds hållbarhetsarbete?

– Hela Bertegruppen jobbar långsiktigt, vilket skapar trygghet för oss som leverantör. SIA Glass går sin egen väg, de låter sig inte påverkas allt för mycket av nutida trender och tror stenhårt på sitt koncept. Det har varit lyckosamt. Nu är det viktigt för båda bolagens ägare att vi för arv och kultur vidare samtidigt som vi vågar vara visionära.

Höga krav på råvaror som måste importeras

Vi arbetar med våra leverantörer för att säkerställa en hållbar produktion genom att kommunicera och föra löpande dialoger om vår uppförandekod. Vi har tagit fram en riskanalys där vi klassat alla råvaror för att hitta "riskråvaror". Under 2021 fortsatte arbetet med att säkerställa att dessa är hållbart producerade – såväl miljömässigt som när det gäller mänskliga rättigheter.

Mango, vanilj och kakao är exempel på internationella jordbruksvaror som används i SIA Glass produkter. All kakao som vi köper in är Cocoa Horizons-certifierad, vilket är en hållbarhetscertifiering som omfattar såväl sociala som miljömässiga kriterier. Den icke vinstdrivande stiftelsen drivs av Barry Callebaut, världens främsta tillverkare av kakaoprodukter. Cocoa Horizon jobbar för förbättrade levnadsvillkor för kakaodlare samt en hållbar kakaoproduktion genom utbildning, rådgivning och investeringspremier.

Vi har haft extra fokus på vanilj (under 2020 och 2021) med dialog med våra vaniljaromleverantörer och vi har undersökt möjligheter att certifiera den vanilj vi använder med en tredjeparts-certifiering som exempelvis Fairtrade. En tredjeparts-certifiering skulle säkerställt att den vanilj vi använder kommer från odlingar med bra sociala och miljömässiga förutsättningar och villkor. Tyvärr visade sig detta vara en större utmaning än

vad vi först trodde. Vi lyckades inte hitta någon vaniljmärg som är fairtrade-certifierad och i nivå med våra kvalitetskrav. Den andra utmaningen var hur vi – om vi bara certifierade en del av den vanilj vi använder – skulle kunna kommunicera detta på ett ärligt och trovärdigt sätt. Vi använder både naturlig vaniljarom och vaniljarom som består av en blandning av naturlig och syntetisk vanilj, vilket gör att det blir svårt med märkning och kommunikation. Vi ska självklart vara både ärliga och trovärdiga i hur vi pratar och valde därför att inte genomföra någon certifiering under 2021.

Från och med den 1 januari 2020 är alla SIA Glass-produkter 100% palmoljefria. Responsen på att vi är helt palmoljefria är väldigt positiv, både från våra kunder och konsumenter.

Under 2021 har vi installerat en ny glukossiraptank för att kunna ta emot större leveranser (= fulla lastbilar) och på så sätt få färre in-transporter.

DETTA INNEBÄR FYSISK SPÅRBARHET OCH MASSBALANS

- Fysisk spårbarhet = att en specifik råvara hålls separerad från annan råvara i varje fas av produktions- och tillverkningsprocessen – från skörd till butikshylla, exempel svensk grädde.
- Dokumenterad spårbarhet / massbalans = en specifik mängd råvara dokumenteras och följs genom hela leverantörskedjan. Odlaren får en premie för denna mängd men råvaran särhålls inte från annan råvara, exempel den Cocoa Horizon-certifierade kakao vi köper.

Glassproduktionen fortsätter att växa!

Under 2021 har vår produktion av glass slagit alla tidigare rekord ännu en gång. Totalt nådde vi närapå 13 miljoner kilo glass, en ökning med 16,9% jämfört med 2020. Produktionen har gått för högtryck trots olika problem orsakade av pandemin.

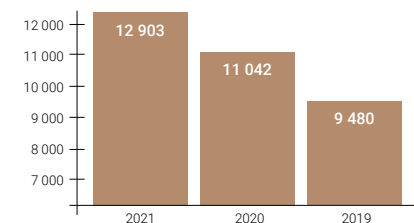
Någon direkt smittspridning på arbetsplatsen har vi tack och lov sluppit, men sjukskrivningstalen har ändå tidvis varit höga då personal tvingas stanna hemma även vid lätta symtom. Ett annat problem som ställt till det var tillgången på råvaror, reservdelar samt transporter av gods. Vi har trots detta lyckats parera vid störningar tack vare en proaktiv inköps- och planeringsavdelning, en teknikavdelning som lyckats lösa det mest kritiska så maskinerna kan fortsätta rulla och ett stort engagemang från alla medarbetare.

- Allas gemensamma insatser har resulterat i hela 99,5% leveranssäkerhet mot kund.
- Kapacitetsutnyttjandet i produktionen (OEE) landade på 86,9%.

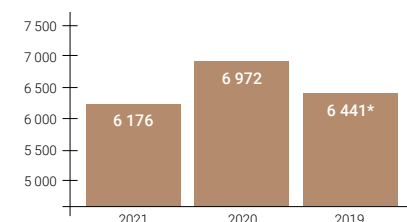
Även under 2021 har det varit ovisst om den stora efterfrågan på våra produkter skulle hålla i sig. Men med en bra start på året och en fin försommar var det bara att kavla upp ärmarna och göra allt för att bibehålla lagernivåerna enligt plan. Utleveranserna har följt med i rekordtrenden. Från vårt fryshus har det aldrig tidigare levererats ut så många pallar (cirka 53 000 st) – och dessutom med minimala problem, få felplock och prickfria inventeringar.

Vår personalparkering har flyttats för att göra plats åt en utbyggnation. Den kommer bland annat att innebära ytterligare tre burklinjer, en stycksakslinje samt en mer automatiserad kemhantering för produktionens rengöring och en snart uppgraderad spillvattenanläggning. Nybyggnationen har vi valt att certifiera i enlighet med nivån Miljöbyggnad Guld.

GLASSPRODUKTION (ton)

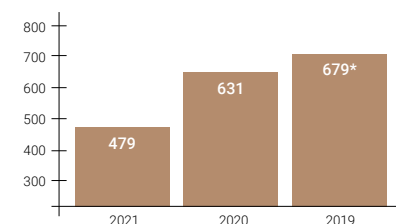

ENERGIANVÄNDNING (MWh)

*Inkl. energiförbrukning för Slöinge Fryshus fr o m maj 2019

ENERGIANVÄNDNING per ton (kWh/ton)

*Inkl. energiförbrukning för Slöinge Fryshus fr o m maj 2019

EN REJÄLT MINSKAD ENERGIANVÄNDNING!

- Målet för 2021 var att minska energianvändning per ton producerad glass med 5% jämfört med 2020. **Resultatet uppnåddes med råge – vi landade på minus 9%.**
- **Biogasanvändningen har sjunkit med 11,8% per ton producerad glass.**

Vi håller koll på svinnet

Ur både miljö- och resursperspektiv är det viktigt att minimera svinnet. Vi har sedan länge arbetat strukturerat med att minska svinnet och säkerställa att vi tar hand om råvarorna på bästa sätt.

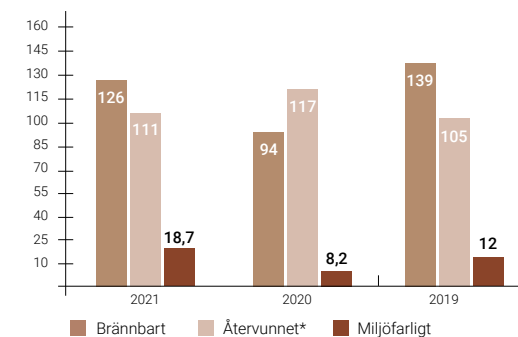
Under 2021 har dock svinnet ökat något jämfört med 2020. Detta beror på den produktmix vi har haft under året, med ökad produktion av kundprodukter där svinn inte kan tas om hand på samma sätt som vi kan göra med våra egna produkter.

Vår målsättning för vattenförbrukning per ton producerad glass under 2021 var en minskning med minst 5% jämfört med 2020. Detta mål uppnåddes och när vi summerar snittförbrukning per producerat ton glass för året landar vi på en minskning med cirka 9%.

För att ytterligare minska vår vattenförbrukning har vi under året provat kalldesinficering i vår mjölkfria mixeravdelning. Detta ska utvärderas och frekvens för kalldesinficering ska beslutas med förhoppning att detta ytterligare ska minska vår vatten- och energiförbrukning.

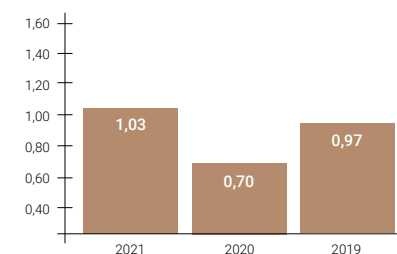
Rengöring är den absolut största vattenslukaren i produktionen och vi jobbar ständigt för att hitta effektivare sätt för rengöring.

AVFALL (ton)

* Well, hård- & mjukplast och metall

SVINN (%) Glassmix som går till biogas.

För att jämföra svinn/avfall med den totala glassproduktionen under de senaste tre åren – [klicka här](#).

SIA Glass klimatavtryck

När SIA Glass granskar och mäter sin klimatpåverkan är det grädde och andra mejeriprodukter som står för det största bidraget till bolagets klimatpåverkan. Detta är något av en hållbarhets motsägelse eftersom lantbruk och betande djur är viktig för den biologiska mångfalden och för att hålla markerna öppna.

Men enligt gängse sätt att mäta och redovisa klimatavtryck ger mejeriprodukter den effekten på resultatet, vilket vi självklart respekterar! Klimatavtrycket har ökat mellan 2018 och 2021 till följd av ökad produktionsvolym, men utsläppen i relation till producerad mängd är i stort sett oförändrad.

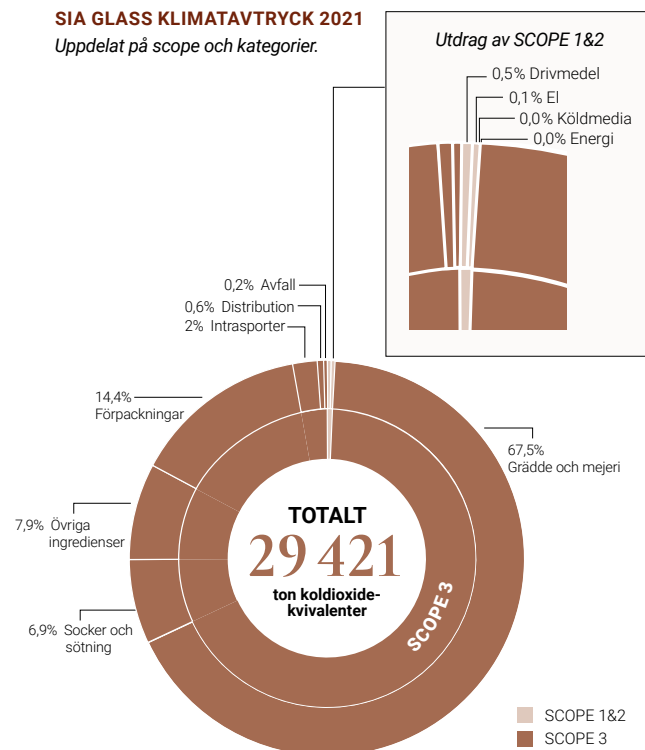
SIA Glass Klimatavtryck 2021

- De totala utsläppen från SIA Glass år 2021 var 29 421 ton CO₂e (scope 1&2+3). Utsläppen har ökat över åren, och ganska rejält mellan 2020 och 2021. Det har också produktionsvolymen.
- Liksom för Berte Qvarn utgör utsläppen från scope 1&2 mindre än 1% av de totala utsläppen (scope 1&2+3).
- År 2021 härrör 67,5% av klimatpåverkan för SIA Glass från de mejeribaserade ingredienserna. Förpackningarnas andel 2021 är 14%.

Utsläpp i relation till producerad mängd glass är konstant mellan åren 2018 och 2021.

SIA GLASS KLIMATAVTRYCK 2021

Uppdelat på scope och kategorier.

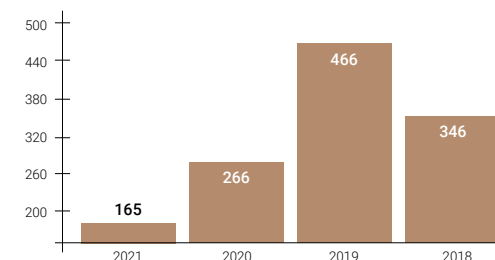

Möjligheter till utsläppsminskningar

För att minska klimatavtrycket i den egna verksamheten (scope 1&2) skulle en övergång till helt förnyelsebart bränsle i tjänstebilarna vara det som ger störst förbättring men eftersom scope 1&2 är en så liten andel av de totala utsläppen enligt GHG Protocol (scope 1&2+3) blir skillnaden tyvärr högst marginell. För att minska våra totala utsläpp behöver vi fortsätta jobba tillsammans med våra leverantörer för att minska utsläppen från mejeriprodukter, socker och förpackningar.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år.

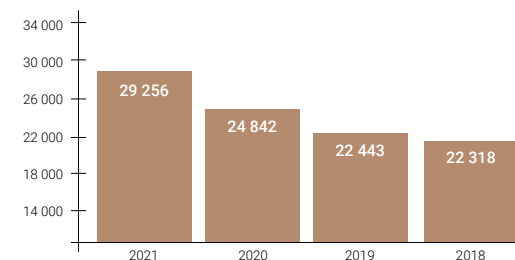
Diagram scope 1&2

Inom scope 1&2 har utsläppen från drivmedel och köldmedia minskat under både 2020 och 2021. Köldmedier fylls inte på varje år vilket gör att det blir en stor variation mellan åren.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år.

Diagram scope 3

- Utsläppen i scope 3 utgör mer än 99% av de totala utsläppen.
- Utsläppen i scope 3 har ökat över åren vilket främst beror på att volymen inköpta mejerivaror ökat. Räknet på producerad volym ligger de dock på ungefär samma nivå. Detta tyder på att inköpt volym mejerivaror hänger tätt samman med producerad mängd glass.
- Även utsläppen för förpackningsmaterial har ökat, men även här så ligger de på samma nivå per producerad volym.

Glassproduktionen återfinns här: [Klicka här](#)

Inköbspolicy och uppförandekod – så ställer vi krav på våra leverantörer

Bertegruppen prioriterar svenska leverantörer och råvaror. För SIA Glass del gäller samma grundläggande målsättning – men vissa produkter måste trots allt importeras exempelvis vanilj och kakao. Det medför högre krav på en mycket aktiv och heltäckande kontroll av råvaror och leverantörer.

Under ett normalt år utför vi fysiska kontrollbesök på de gårdar som levererar vår mjölk. Samma sak gäller Gäsene Mejeri som vi köper grädde av. I år har vi inte kunnat genomföra fysiska besök på grund av pandemin, men vi har haft ett flertal digitala uppföljningsmöten för att säkerställa att vår uppförandekod följs – ett avtal som alla våra leverantörer måste skriva under.

För råvaror som innebär en högre risk gällande miljö, arbetsvillkor och mänskliga rättigheter – som kakao, mango och vanilj – försöker vi säkerställa goda villkor i produktionen genom dialog med vår förstaledsleverantör, som i sin tur kommunicerar koden vidare till producenterna. Arbetet med att kartlägga och följa upp samtliga inköpta råvaror sker löpande under året för att värdera och säkerställa hållbara produktions- och arbetsvillkor. Vi beskriver detta utförligare i avsnittet om utländska råvaror.

Under året har vi jobbat vidare med processen för leverantörsbedömningar och vi har börjat mäta och utvärdera alla våra

leverantörer. Det handlar om totalt 800 stycken och är något som hela bolaget blir involverat i då respektive avdelning utvärderar sina leverantörer enligt två kriterier:

1. **Levererar det vi beställt enligt specifikation.**

2. **Levererar i tid.**

Detta kommer att leda till att vi får kunskap och överblick över våra samarbeten och hur vi kan utveckla dem på bästa sätt.

Återkallelse – för att vara på den säkra sidan

Under sommaren beslöt vi att återkalla fyra artiklar när en leverantör uppmärksammade oss på att man funnit etylenoxid i ett stabiliseringsmedel – råvarorna i en av de ingredienserna som vi köpt in till vår tillverkning. Vi lät våra produkter analyseras av ett oberoende ackrediterat laboratorium, som dock konstaterade att det inte gick att detektera någon etylenoxid i glassen. Utifrån lagstiftningen kring etylenoxid beslutade vi ändå att göra återkallelsen. Samma väg och av samma anledning gick många andra svenska livsmedelsproducenter.

“

Här finns en imponerande handlingsförmåga.

Tanja Ling, Supply Planning SIA Glass

Vad minns du från 2021?

– Att jag välkomnades att bli en del av Bertegruppen, med en planeringstjänst inom inköpsavdelningen på SIA Glass! Jag har haft mycket fokus på att bygga mina egna strukturer i det arbete jag gör. Jag har också fått gehör för flera av mina önskemål om hur våra systemstöd ska kunna bli ännu mer användbara för oss som planerar och fått delta i detta förändringsarbete. Det har varit både lärorikt och roligt!

Vad är du mest stolt över från året?

– Att jag fått bli en del av ett stort gränsöverskridande team på det här härliga företaget. Här finns en imponerande handlingsförmåga, ett öppet sinne och en bra mix av kollegor som nyligen börjat och andra med mångårig rutin.

En stor utbyggnad av glassfabriken har påbörjats – vad ser du för möjligheter och utmaningar med detta projekt?

– Jag tror att det kommer bli en utmaning att balansera produktionskapacitet, lagernivåer och efterfrågan under projektets gång. Projektplaner har i allmänhet en tendens att inte alltid falla ut exakt som man förväntat sig. Det blir viktigt att parera och vara flexibel utifrån hur projektet fortlöper. När bitarna väl faller på plats kommer vi att få en bättre balans i alla delar av flödet; efterfrågan-produktion-lager. Det är min målbild.

Hållbarhet ska självklart vara ett kundkrav!

Förväntningarna från glassbarer, grossister och dagligvaruhandeln ökar. Våra kunder förväntar sig spårbarhet och kontroll över leverantörskedjan, men också att vi som leverantörer arbetar aktivt med vårt klimatavtryck och övriga hållbarhetsfrågor. Tillsammans kan vi nå bättre resultat!

Hållbarhet betyder allt mer för våra kunder. Under 2019 skrev vi, tillsammans med 26 andra medlemsföretag i Dagligvaruleverantörers Förbund (DLF), på Transportinitiativet som verkar för att transportsektorn i Sverige ska minska koldioxidutsläppen med 70%. År 2025 skall vi vara fossilfria på våra köpta och egenutförda transporter. Vi har idag en bit kvar till målet men har under 2021 gjort framsteg enligt den plan vi har tagit fram. Vi fortsätter att utveckla vårt hållbarhetsarbete tillsammans med kunderna, att föra dialog hjälper oss att förstå

kundernas utmaningar och på så vis kan vi ligga i framkant i deras krav mot oss.

Matsvinn är en annan prioriterad fråga för våra kunder, men även för oss. Med en fryst produkt som vår är svinnet i kundledet minimalt.

Vegantrenden och "flexitarianismen" fortsätter att växa och vi vidareutvecklar vår veganska glass ICE DREAM för att följa trenden och ligga rätt i vårt sortiment.

BERTEGRUPPEN + SLÖINGE = SANT

VÅRA VIKTIGA RELATIONER

MEDARBETARE

Våra engagerade och motiverade medarbetare är avgörande för vår framgång.

SAMARBETSPARTNERS

Vi ska ha god framförhållning, föra en bra dialog och vara pålitliga i relationen med våra samarbetspartners, exempelvis leverantörer, entreprenörer och markägare.

KUNDER

Våra kunder är andra företag, exempelvis bagerier, glassbarer och dagligvaruhandel.

KONSUMENTER

Vi ska av konsumenter uppfattas som trovärdiga, ha goda produkter och spännande nyheter.

SLÖINGE

Vi vill vara ansvarstagande i närområdet. Vi vill ha goda relationer med såväl grannar som med intresseorganisationer och myndigheter.

OMVÄRLDEN

För livsmedelsbranschen i stort finns mycket att göra. Vi behöver ställa om till mer hållbar produktion, distribution och förädling.

Bertegruppen och Slöinge – ett lyckligt och anrikt äktenskap...

Som Sveriges äldsta familjeföretag är vi djupt rotade i Slöinge. Bertegruppen har utvecklats tillsammans med bygden och är en av traktens stora arbetsgivare. Vi älskar vår bygd och de goda relationer och samarbeten som hjälper oss att utvecklas. Gemensamma mål och utmaningar gör dessutom jobbet roligare. Tillsammans kommer vi längre!

SIA Glass startades som ett sysselsättningsprojekt för att säkra arbetstillfällen när det lokala slakteriet lades ner 1961. SIA Glass fyllde alltså 60 år under 2021, det hade vi så klart velat fira med alla Slöingebor men på grund av pandemin så har vi fått skjuta på kalaset till sommaren 2022.

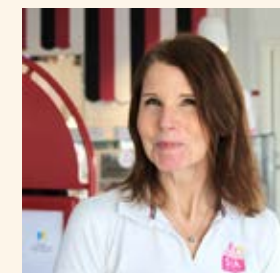
Utöver de direkta arbetstillfällen som vi bidrar med i Slöinge följer arbetstillfällen hos underleverantörer, men även hos kring- och samhällsservice. Vi vill anlita och därmed stötta bygdens företag så långt det är möjligt.

Under 2021 satte Covid-19 många käppar i hjulen. Tyvärr har arrangemang som Creative Day med Falkenbergs Gymnasieskola fått skjutas på framtiden. Även Berte Qvarns återkommande leverantörsträffar för diskussion, rådgivning och föreläsning kring aktuella ämnen inom lantbruk har hämmats. En odlarträff med studiebesök i den nya havreqvaren kunde vi ha under 2021 – men självklart ska träffarna återupptas så snart som möjligt.

SIA Glass har fortsatt engagerat sig för unga

Ung företagsamhet (UF) gör ett viktigt jobb med att ge unga en inblick i entreprenörskap. En stor del av UF:s verksamhet riktar sig till gymnasieungdomar som är en viktig blivande målgrupp för SIA Glass. Genom att få kontakt och diskutera företagsfrågor med ungdomarna lär vi oss hur de tänker och resonerar och vi kan bidra till att de får en inblick i företagsvärlden! Under 2021 var medarbetare på SIA Glass mentorer till UF-företag i Halland. Vi hade en tävling där elever på mellanstadiet fick tävla om att komma på bästa sättet att återvinna glassburkar och vi deltog som jurymedlemmar i entreprenörskapstävlingar som UF arrangerade.

Tillsammans med Slöingeskolans åk 5 (nuvarande åk 6) och Ung Företagsamhet hade vi också ett större samarbete kring entreprenörskap. Eleverna fick i uppdrag att komma med idéer hur glassbutiken i Slöinge kan utvecklas för att locka både nya och gamla kunder. Eleverna kom med en massa roliga och genomtänkta idéer – som digital frågesport för den vuxna målgruppen, en fotbollsturnering på gräsmattan utanför butiken för ungdomar där eleverna skrivit hejramsor och agerade lagledare och domare samt glassbingo för pensionärer på Björkhaga äldreboende.

"Det blev ett så fint samspel mellan barnen och pensionärerna från Björkhaga! 13 pensionärer kom och fyra av dem var över 100 år! Efter bingot bjöd vi på kaffedrinkar som eleverna hade hittat på recepten till."

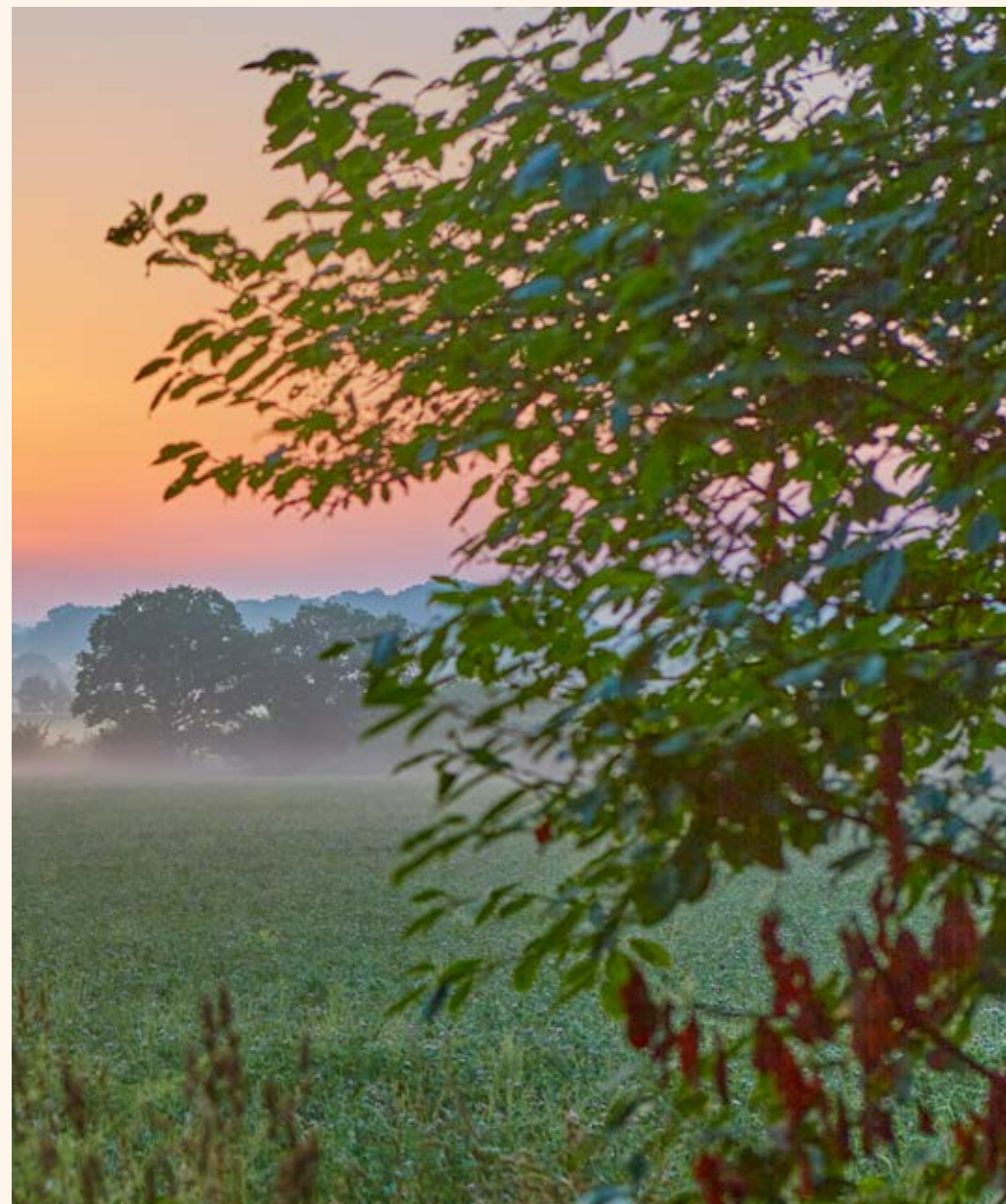
Camilla Johansson
Butikschef, Slöinge

Lönsamhet – men enbart genom etiska affärer

Bertegruppen är en vinstdrivande familjeägd företagsgrupp. Lönsamhet är viktigt för oss. Men inte till vilket pris som helst. Vår ekonomiska hållbarhet ska vara etisk och långsiktig. Vi har en historia som sträcker sig långt tillbaka i tiden. Trovärdighet, transparens och affärsmoral har alltid varit tydliga kärnvärden – och kommer att fortsätta att vara det så länge vi existerar.

Några talande exempel:

- Vi deltar i nätverk och grupper i vår bransch och är öppna för förslag på hur vi kan stärka vårt hållbarhetsarbete och våra interna processer.
- Våra medarbetare ska känna tillit och förtroende samt berätta om de upptäcker missförhållanden. En visseblåsarfunktion på Bertegruppens intranät gör att medarbetare kan uppmärksamma företagsledning på misstänkta oegentligheter, helt anonymt.
- Vi arbetar kontinuerligt för att upprätthålla en hög intern kontroll för att minimera risker för korruption eller annan oetisk aktivitet.
- Vi jobbar för att i bolagsgruppen ha gemensamma rutiner inom ekonomi och administration. Det ger oss, bland annat, bättre möjlighet till uppföljning och effektivisering.
- Tillsammans med vår bank, försäkringsbolag och revisionsbyrå har vi skapat rutiner, dokumentation och arbetssätt för att säkerställa vår företagsetik. Kvalitets- och miljörevisioner på våra bolag genomförs regelbundet sedan lång tid tillbaka.

Bertegruppens 2021 – rent ekonomiskt

Vi vet att vi spelar en stor roll i vårt närområde. Genom tillväxt kan vi bidra till samhället genom skatter och sociala avgifter, men också genom större engagemang i vårt närområde.

Resultatmässigt har bolagen i Bertegruppen olika erfarenheter av året.

För Berte Gårds del har det varit ett gynnsamt år och man lämnar ett fint resultat för 2021. SIA Glass har haft ett nytt rekordår eftersom den svenska glasskonsumtionen fortsatt att öka – men också som en effekt av ett framgångsrikt lönsamhets- och kostnadsfokus. Berte Qvarn har å andra sidan haft det mer kämpigt och fortsatt känt av en minskad försäljning hos sina kunder – som i sin tur säljer till restaurang- och servicesidan. Qvarnen har också självklart påverkats av den exceptionella spannmålsmarknaden.

I sådana tider är det skönt att inte stå ensam. Vi är en grupp med olika inriktning/fokus och kan därför stötta upp varandra. Tillsammans lämnar bolagsgruppen ett riktigt bra resultat!

Ekonomiska resultat, Bertegruppen Belopp i TKR

	2021	2020	2019
Nettoomsättning	855 259	798 873	753 930
Rörelsekostnader	652 829	600 217	600 333
Lön och ersättning till medarbetare	97 409	91 018	86 765
Skatt och sociala avgifter	43 830	42 928	34 824
Betalningar till finansörer	4 607	2 801	2 921
Årets resultat	56 584	61 909	29 087

KAROLINA ALDÉN
tf VD Berte Qvarn

HELENA STENSTRÖM
Hållbarhetschef Bertegruppen

HENRIK STENSTRÖM
VD Berte Gård

LOVISA STENSTRÖM
VD Bertegruppen

NANNA EICHBORN
HR-chef Bertegruppen

STEFAN CARLSSON
VD SIA Glass

Bertegruppens ledningsgrupp har ordet:

”Laget framför jaget. Som alltid.”

Det är en turbulent tid vi lever i. Slöinge är en trygg liten plats, i ett idylliskt landskap, i ett glesbefolkat och välmående land i norr – och samtidigt en del av globala skeenden. Bertegruppen är inte opåverkad av vad som händer i stora världen. Men att stå på en gemensam värdegrund med ett unisont ansvar för en affärsmässig hållbarhet är vårt mångåriga recept för framgång och stabilitet.

Hållbarhet är både business as usual och specifika utmaningar.

Under 2021 gick vårt ambitiösa och gemensamma klimatarbete vidare på flera fronter, samtidigt som pandemin dagligen påverkade oss på olika sätt. Ett komplicerat skördeår och minskad brödförsäljning för kunder som levererar till restaurang och servicehandeln har påverkat Qvarnens siffror, men ett fortsatt växande glassätande i Sverige ger SIA Glass nytt rekordresultat. Det är bara ett av flera exempel på hur vår företagskonstruktion skapar balans.

Det handlar om ett framgångsrikt lagspel...

... inte en match som hänger på individuella soloprestationer. Oavsett vilket bolag vi formellt tillhör gläds vi alla åt en ny Havreqvarn, satsningen på en större glassfabrik eller gårdens energifyllda biogasanläggning. Vi ser hållbarhetsarbetet som en gemensam angelägenhet – även om vi har våra

separata uppgifter och utmaningar – och hittar ständigt nya synergieffekter och nyttiga råd när det gäller de ekologiska, sociala och ekonomiska dimensionerna. Vår grupp är inte bara en grupp på papperet, våra bolag är en sammansvetsad familj som möter både medgång och motvind tillsammans.

Alla ger allt på alla nivåer.

Vårt arbete i ledningsgruppen är både roligt och stimulerande. Men det skulle vara betydligt mer problematiskt utan den hjälp vi får av alla våra fantastiska medarbetare.

Restriktioner och sjukdagar har stört våra rutiner. Upplärning av nya kollegor och tillfälliga inhoppar har krävt flexibilitet. Ökad efterfrågan har inneburit höjd produktionstakt i glassfabriken.

Vi är väl medvetna om vilken insats alla medarbetare gjort, även under 2021. Ett stort tack är på sin plats!

Nu ser vi alla fram emot nya gemensamma steg med minskade klimatavtryck, ett totalt slut på pandemin – och fred i världen.

”Med kärlek till arvet, med styrka från bygden, med kunskap från tiden och med känsla för kvalitet – då ser framtiden ljus ut.”

Lovisa Stenström, VD Bertegruppen
E-post: lovisa@bertegruppen.se Tel: 0346-71 52 56

Helena Stenström, Hållbarhetschef Bertegruppen
E-post: helena@bertegruppen.se Tel: 0346-71 51 42

bertegruppen.se

Bertegruppen AB

Stenlösvägen 33
311 68 Slöinge
E-post: info@bertegruppen.se
Tel: 0346-71 51 00

bertegruppen.se

Berte Gård

Berte
311 67 Slöinge
E-post: info@betegard.se
Tel: 0346-71 52 00

bertegard.se

Berte Qvarn

Berte
311 67 Slöinge
E-post: info@bertevarn.se
Tel: 0346-71 52 00

bertevarn.se

SIA Glass

Stenlösvägen 33
311 68 Slöinge
E-post: info@siaglass.se
Tel: 0346-71 51 00

siaglass.se